

FLERE I AKTIVITET – UTDANNING STADIG VIKTIGERE

Av Inger Cathrine Kann og Eirik Grønlien

Sammendrag

I denne studien undersøker vi utviklingen i aktivitetsnivået blant mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP) i perioden 2019–2025, med særlig fokus på effektene av regelendringer i juli 2022. Med endringene ble karenperioden fjernet, og det ble åpnet for mer fleksible forlengelser av stønadsperioden. Hensikten var å sikre at AAP-mottakerne kunne gjennomføre nødvendige avklarings- og oppfølgingsløp uten å miste inntektssikring underveis.

Etter regelendringen har både arbeidsdeltakelsen og utdanningsaktiviteten økt blant AAP-mottakerne – både tidlig og sent i forløpet. Økningen er særlig tydelig blant unge og personer med svakere tilknytning til arbeidslivet. Én av fem mottakere under 30 år deltar nå i utdanning det første året på AAP, og én av fire det siste året av ordinær AAP periode.

Flere forhold kan ha bidratt til denne utviklingen. Regelendringen kan ha gitt mottakerne større trygghet og forutsigbarhet, noe som kan ha senket terskelen for å satse på langsiktige aktiviteter. I tillegg er det innført andre virkemidler for å styrke deltakelse i utdanning og aktivitet, blant annet ungdomsgaranti og samarbeidsavtale mellom Nav og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.

Deltakelsen i arbeidsmarkedstiltak har økt blant mottakere i startfasen, men falt blant dem som nærmer seg slutten av ordinær stønadsperiode. Dette kan ha sammenheng med endringer i prioritering av knappe tiltaksressurser, men også med praksisendringer i Nav. Når veiledere opplever mindre tidspress mot slutten av perioden, kan behovet for bruk av arbeidsmarkedstiltak til å vurdere rett til uføretrygd oppleves som mindre akutt. Det er for tidlig å si hva dette betyr for arbeidsdeltakelsen, men den økende utdanningsaktiviteten kan på sikt styrke mottakernes muligheter for varig tilknytning til arbeidslivet.

Selv om vi ikke identifiserer årsakssammenhenger, peker utviklingen i all hovedsak i retning av økt aktivitet blant AAP-mottakerne etter regelendringen i 2022, og at endringene kan ha bidratt til å styrke mulighetene for kvalifisering og overgang til arbeid.

<https://doi.org/10.60847/NAV.5977>

Innledning

Arbeidsavklaringspenger (AAP) er en lovfestet ytelse i folketrygden, rettet mot personer som av helsemessige årsaker har nedsatt arbeidsevne. Formålet med ytelsen er å sikre inntekt i perioder mottakeren gjennomfører arbeidsrettede tiltak, får medisinsk behandling eller deltar i annen oppfølging som kan bidra til å avklare arbeidsevnen (folketrygdloven §§ 11-5 og 11-6).

De som mottar AAP har plikt til å bidra aktivt i prosessen med å komme i arbeid, og Nav skal stille krav om aktiv deltakelse i tiltak som er egnet til å styrke arbeidsevnen, (folketrygdloven § 11-8). Ved brudd på aktivitetsplikten kan ytelsen reduseres eller stanses.

Regelverket for AAP har vært gjenstand for flere endringer det siste tiåret. Dette for å styrke arbeidslinjen samt unngå passive mottakere (Regjeringen 2022 (Prop. 114 LS (2021–2022))). I januar 2018 ble det innført en treårsgrense, endrede regler for forlengelse, og en karenperiode (se faktaboks om regelverk). Disse endringene ble raskt oppfattet som strenge og fikk betydelig oppmerksomhet både i fagmiljøer og offentligheten. Mange mente at tre år var for kort tid til å avklare arbeidsevnen for enkelte mottakere, særlig for dem med sammensatte eller langvarige helseutfordringer (Lima m.fl., 2023; Regjeringen 2022; Løberg, 2025). Karenperioden – ett års ventetid før ny AAP-periode – førte til at noen mistet inntektssikringen mens de fortsatt var i et avklaringsløp. Videre kan mange flere enn de som faktisk mistet ytelsen ha vært bekymret for å gjøre det. Bekymringen kan ha ført til at tiltak ble avbrutt eller ikke satt i gang, spesielt sent i løpet, samt tatt fokuset bort fra avklaring mot arbeid (Lima m.fl., 2023; Løberg, 2025). Flere pekte på at slike brudd kunne forverre helsetilstanden og øke risikoen for varig utenforskap. Som Jonas Gahr Støre uttalte i Fri Fagbevegelse: «... å bli kastet ut av en ordning gjør deg ikke friskere. Tvert imot, det øker sjansen til å bli satt varig utenfor arbeidslivet» (Støre, 2022).

I juli 2022 ble det innført vesentlige endringer i AAP-regelverket. Karenperioden ble fjernet. Samtidig ble det åpnet for mer fleksible vurderinger av forlengelse utover den ordinære treårsperioden.

En av de viktigste uttalte målsettingene med regelendringene i 2022 var å sikre at AAP-mottakere får mulighet til å gjennomføre nødvendige avklarings- og oppfølgingsløp, og at inntektssikringen ikke faller bort før dette er ferdig (Regjeringen 2022). Dette skal redusere risikoen for at personer med behov for mer tid til avklaring står uten inntekt i en sårbar situasjon. Samtidig ble det i forarbeidene til lovendringen understreket at aktivitetskravet fortsatt skal ligge fast, og at aktivitet og oppfølging er avgjørende for å styrke mulighetene for å komme tilbake i arbeid (Regjeringen 2022).

Disse endringene har potensial til å påvirke både mottakernes atferd og Navs praksis. På den ene siden kan tryggheten for videre støtte gi rom for mer langsiktige tiltak, som utdanning og opplæring. På den andre siden kan utvidet varighet føre til utsatt aktivitet og mindre press på rask avklaring (Løberg, 2025).

Tidligere forskning har vist at reduksjon i maksimal varighet fra fire til tre år i 2018, førte til raskere oppstart av aktivitet (Myhre & Kann, 2022). Det er derfor viktig å undersøke om den motsatte utviklingen – økt fleksibilitet og fjerning av karen – har ført til lavere aktivitetsnivå, eller om den har stimulert til mer og langsiktig innsats. Proba (2024) peker på at Nav-veiledere opplever begrenset tid til individuell oppfølging, og at standardiserte tiltak ofte benyttes. Dette kan hemme bruken av tiltak som krever mer tilpassning, som utdanning og lønnstilskudd.

I denne studien kartlegger vi aktivitetsnivået til AAP-mottakere, ved å undersøke hvor mange som er i arbeid, utdanning eller tiltak mens de mottar ytelsen. Vi analyserer også hvordan aktivitetsnivået har endret seg fra 2019 til 2025, med særlig vekt på mulige endringer i forbindelse med regelendringen på AAP i juli 2022. Har aktivitetsnivået til AAP-mottakere gått ned etter regelendringen i 2022?

På bakgrunn av kunnskap om aktivitet og varighet på AAP har vi satt opp følgende hypoteser

Redusert aktivitet i startfasen av AAP løpet:

Aktivitetsnivået til AAP-mottakere i startfasen (0–12 måneder) har gått ned etter regelendringen i 2022,

Faktaboks om endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger (AAP)

Innføringen av AAP i 2010

Da AAP ble innført i mars 2010, fastsatte myndighetene en maksimal stønadperiode på fire år. Det fantes ingen øvre grense for forlengelse.

Regelverksendringer i 2018

Fra 1. januar 2018 reduserte myndighetene den ordinære stønadperioden fra fire til tre år for nye mottakere. Samtidig strammet de inn vilkårene for forlengelse: Nav kunne kun innvilge inntil to års forlengelse dersom mottakeren enten hadde startet i medisinsk behandling eller tiltak etter langvarig utredning, eller hadde vært forhindret fra å kombinere behandling med tiltak. Forlengelse kunne også gis ved deltagelse i opplæringstiltak.

Myndighetene innførte også en karenperiode på 52 uker for personer som hadde brukt opp maksimal stønadperiode, enten ordinær eller forlenget. Alvorlig syke eller skadde personer kunne få unntak. Karenperioden ble først midlertidig opphevet gjennom koronaforskriften 1. februar 2022, og deretter permanent fjernet ved lovendring 1. juli 2022.

Endringer i 2020 og under koronapandemien

Da pandemien inntraff i mars 2020, utvidet myndighetene stønadperioden med seks måneder for alle som mottok AAP per 16. mars. Videre forlengelsene ble videreført i flere omganger gjennom pandemien.

Fra februar 2020 reduserte myndighetene minstesatsen for mottakere under 25 år fra to ganger grunnbeløpet til to tredeler av dette. Hensikten med endringen er omtalt i Prop. 1 S for 2020-budsjettet (Arbeids- og sosialdepartementet 2019). Her står det blant annet: «Regjeringen mener at

nivået på arbeidsavklaringspenger for unge mennesker bør ses i sammenheng med inntektsnivået for jevnaldrende som ikke mottar ytelser, samt at ytelsen for unge mottakere av arbeidsavklaringspenger blir på samme nivå som for unge på andre ytelser som kvalifiseringsstønad og stønaden i introduksjonsprogrammet.»

Regelverksendringer i juli 2022

1. juli 2022 ble karenperioden fjernet. Nav fikk adgang til å innvilge ny AAP-periode direkte etter at en tidligere periode var avsluttet, forutsatt at mottakeren fortsatt oppfylte vilkårene i folketrygdloven kapittel 11

Samtidig ble vilkårene for forlengelse endret: Nav kan nå innvilge inntil to års forlengelse dersom mottakeren er i arbeid, og vurderes å være nær ved å øke arbeidsevnen, eller nær ved å kunne skaffe eller gjenoppta arbeid. Det er et krav at arbeidsevnen er, eller kan bli, over 50 prosent. Disse bestemmelsene erstatter reglene fra 2018, men muligheten for forlengelse ved opplæringstiltak er videreført. En overgangsordning sikret at personer med stønadperiode som utløp mellom 30. juni og 30. oktober 2022 fikk forlengelse til 31. oktober 2022.

De nye vilkårene gjelder både nye og eksisterende mottakere.

Kilder: Folketrygdloven kapittel 11, *Rundskriv til ftrl kap. 11 – Arbeidsavklaringspenger* - Lovdata, *Lov om endring i folketrygdloven, Midlertidig koronaforskrift*, Prop. 114 LS (2021–2022), Lande (2021), Danielsen m.fl. (2023), Kann og Grønlien (2024)

som følge av at både brukere og veiledere opplever mindre tidspress.

Lavere aktivitet mot slutten av ordinær stønadperiode:

Aktivitetsnivået, til mottakere som nærmer seg slutten av ordinær stønadperiode (25–36 måneder), har gått ned etter regelendringen i 2022. Dette som følge av at både brukere og veiledere opplever mindre tidspress og fordi muligheten for forlengelse gir mindre insentiv til å intensivere aktivitet mot slutten av perioden.

Økt risiko for passivitet:

Regelendringen har bidratt til at AAP i større grad fungerer som en «hvilepute», ved at tryggheten for videre støtte reduserer motivasjonen for å delta i arbeid, utdanning eller tiltak.

Vi analyserer deltagelse i arbeid, utdanning og tiltak, og skiller altså mellom mottakere i startfasen (varighet mellom 0–12 måneder) og de som nærmer seg slutten av ordinær stønadperiode (varighet mellom 25–36 måneder). Målet er å belyse om endringene i regelverket kan ha påvirket aktivitetsnivået, og om AAP fortsatt fungerer som en aktiv ordning – eller om den i større grad har blitt en «hvilepute», slik enkelte har fryktet (Løberg, 2025).

Selv om dette ikke er en effektanalyse, kan endringer i aktivitet samtidig med regelverksendringene gi indikasjoner på at det er konsekvenser av regelverket. Endringer som følger andre mønstre, kan skyldes praksisendringer eller andre samfunnsendringer som påvirker AAP.

Data og metode

Utvalg

Denne studien benytter individbaserte månedsdata over alle AAP-mottakere som har en ordinær stønadperiode på 3 år (makstid 3 år) i perioden januar 2018 til mars 2025.

Mottakere som har en ordinær stønadperiode på 4 år (makstid på fire år) er ekskludert. Disse har fått sitt AAP vedtak før 2018, mens de med makstid på 3 år har fått sitt AAP9.-vedtak etter 2018. Årsaken til at de er ekskludert er å unngå eventuell påvirkning ulik makstid kan ha på utfall (Myhre og Kann 2022).

For å unngå å fange opp aktivitet ved inn- og utgang av AAP, er måneden personen starter og slutter med AAP ekskludert fra utvalget.

Definisjon av varighet

Varighet i denne analysen er definert som antall måneder siden virkningstidspunktet for gjeldende AAP-vedtak. Virkningstidspunktet markerer når ved-

taket formelt trer i kraft, og representerer dermed starten på den perioden hvor personen er vurdert som berettiget til ytelsen. Dette tidspunktet er administrativt og rettslig definert, og gir en konsistent og entydig referanse for når AAP-perioden begynner – uavhengig av når første utbetaling faktisk skjer (jf. folketrygdloven § 11-12 fjerde ledd).

For personer med opphold i ytelsen, kan ikke ny start være før tidligst tre måneder etter forrige. Hvis oppholdet er kortere limes perioden sammen med den forrige perioden. Det er relativt vanlig med opphold på en måned, for eksempel grunnet for sent innsendt meldekort eller manglende oppdatert vedtaksperiode.

Analysen er basert på et paneldatasett som følger individene måned for måned gjennom hele perioden de mottar AAP. Varigheten øker med én måned for hver måned personen er med i utvalget, og representerer dermed en løpende telling av hvor lenge vedkomende har mottatt AAP i den aktuelle perioden.

Faktaboks regresjonsanalyse

For å justere for at personene og forholdene er ulike hver måned har vi gjennomført en regresjonsanalyse. I noen perioder består populasjonen av relativt flere personer med for eksempel høy arbeidsdeltagelse før AAP, disse vil i snitt ha høyere arbeidsdeltagelse også som AAP-mottakere. Andre måneder er populasjonen sammensatt av personer som har lave forutsetninger for å komme i arbeid. Vi ønsker ikke at denne sammensetningen av populasjonen skal påvirke resultatene.

Den lineære regresjonsmodellen kan oppsummeres slik¹:

$$Y_{it} = a + bX_{it} + e_{it}$$

Der Y er utfallsvariabelen (som for eksempel timer i arbeid) for individ i og periode t , X_{it} er individspesifikke kjennetegn og e er feilleddet. Koeffisienten b måler hvor mye hver variabel betyr for utfallet Y

Følgende bakgrunnsvariabler inngår i X: alder, kjønn, inntekt før AAP, arbeidsledighet ved start og på måletidspunkt, samt status før AAP².

En regresjonsmodell gjør det mulig å beregne hvor stor aktivitet vi (statistisk sett) kan forvente å se for en person, gitt de egenskapene personen selv har, og situasjonen i arbeidsmarkedet på det aktuelle tidspunktet. Litt forenklet kan vi si at det som statistisk forventes er det som vanligvis skjer med personer med disse egenskapene i et slikt arbeidsmarked. Og «vanligvis» er her det som har skjedd i perioden som inngår og de personene som inngår, altså et slags gjennomsnitt i vår populasjon.

Den individuelle aktiviteten (målt ved aktivitetsindikatorer, se faktaboks) summeres måned for måned for populasjonen som helhet og undergrupper i populasjonen. Vi får da justert for endringene i sammensetning av populasjonen.

Ved å inkludere disse variablene oppnås justerte estimater som i mindre grad påvirkes av strukturelle endringer i sammensetningen av mottakerne, og som dermed gir et mer presist bilde av utviklingen i aktivitet over tid.

¹ For kontinuerlige variable benyttes lineær regresjon for dikotome-probit regresjon.

² Status før AAP er: fra sykepenger, direkte inn på AAP, eller tilbakefall etter tidligere AAP-periode) se neste avsnitt

Vi analyserer to varighetsgrupper: mottakere med kort varighet (0–12 måneder) og mottakere som nærmer seg ordinær makstid (25–36 måneder). Siden vi kun ser på de med vedtak om makstid på tre år, og dette regelverket startet i 2018, følges gruppen med varighet 0–1 år fra januar 2019 og gruppen med 2–3 år fra 2021 (I tillegg vises resultater for de med varighet mellom 1 og 2 år i vedlegg, se figur V6 til V11).

For hver måned vil en månedskohort gå ut av varighetsgruppen, og en ny komme inn. Dette gir et dynamisk utvalg og gjør det mulig å analysere utviklingen i aktivitet over tid. Samtidig innebærer det at populasjonen endres fra måned til måned, noe som krever kontroll for endringer i bakgrunnskjennetegn og status før AAP.

Kontrollere for endring i sammensetning

For å unngå at endringer i aktivitetsnivå skyldes endringer i sammensetningen av populasjonen, bruker vi regresjonsmodeller (se faktaboks). Disse modellene gjør det mulig å kontrollere for variasjoner i sammensetningen av AAP-mottakerne over tid

Samtidig viser vi i alle figurene også den faktiske, sesongjusterte aktiviteten. Dette vises med lysere streker i figurene.

Gruppering av AAP mottakere etter status før AAP

For å forstå variasjoner i AAP-forløp og arbeidsdeltakelse, er det nyttig å skille mellom tre hovedgrupper³ av mottakere:

- de som kommer fra sykepenges
Personer som kommer fra sykepenges har vært syk-meldt i ett år, og har dermed ofte hatt en periode med behandling, og i noen tilfeller tilfriskning, før de starter på AAP. De kommer også fra et arbeidsforhold med inntekt over 2G.
- de som går direkte inn på AAP

De som går direkte inn på AAP har enten ikke rett til sykepenges eller har et lavere sykepengegrunnlag enn AAP, og begynner derfor på AAP allerede i sitt første sykdomsår.

- Og tilbakefallsgruppen

Tilbakefallsgruppen omfatter personer som starter en ny periode med AAP etter et opphold på inntil to år. Formålet med denne avgrensningen er å fange opp mottakere som har hatt en midlertidig pause i AAP-forløpet, men som fortsatt kan anses å være i et sammenhengende avklaringsløp.

Et lengre opphold enn to år kan indikere at det dreier seg om et nytt sykdomstilfelle, og ikke en videreføring av tidligere AAP-forløp.

De fleste i denne gruppen har hatt kortere fravær fra helserelaterte ytelser. Mottakere med lav inntekt (under 2 G) vender ofte tilbake til AAP innen ett år, mens de med høyere inntekt (over 2 G) typisk kommer tilbake etter omtrent 18 måneder. Dette mønsteret kan forklares med sykepengereglene, hvor seks måneders arbeid gir rett til en ny sykepengeperiode på inntil ett år. Mange i tilbakefallsgruppen har derfor mottatt sykepenges i store deler av oppholdet mellom to AAP-perioder.

Denne inndelingen er viktig fordi gruppene har ulike utgangspunkt og sykdomsforløp, noe som påvirker både behov og muligheter for arbeidsdeltakelse. Å slå sammen tilbakefall og de som går direkte inn på AAP kan gi et misvisende bilde av førstegangsmottakere uten sykepengesrett, og skjule vesentlige forskjeller i forløp og aktivitet.

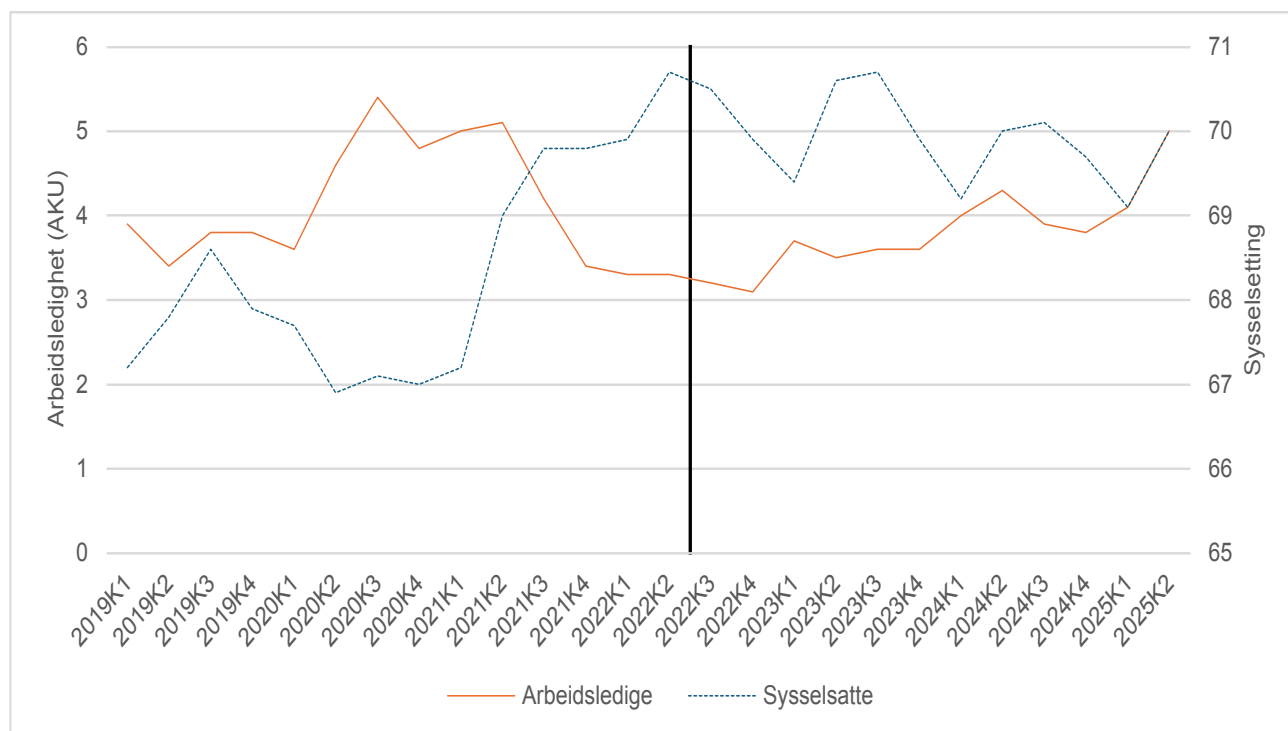
Endringer i sammensetningen av AAP-mottakere på bakgrunn av disse gruppene, kan påvirke den samlede utviklingen i aktivitet, uten at det nødvendigvis reflekterer reelle endringer i aktivitetsnivået. Vi analyserer derfor gruppene separat, og når vi ser på utviklingen samlet, kontrollerer vi for hvilken gruppe de tilhører.

Påvirkning fra arbeidsmarkedet

Personer som mottar helserelaterte ytelser påvirkes av arbeidsmarkedets utvikling. Et stramt arbeidsmarked, med lav ledighet og høy etterspørsel etter arbeids-

³ for ytterligere beskrivelse av denne inndelingen se vedlegg i Kann og Grønlien 2024

Figur 1. Utvikling i sysselsetting og AKU-ledighet i prosent av arbeidsstyrken. 1.kvartal 2019-2.kvartal 2025.

Kilde: SSB

kraft, gir bedre muligheter for overgang til arbeid – også for personer med nedsatt arbeidsevne. Et svakt arbeidsmarked, med høy ledighet, gjør det vanskeligere å få og beholde jobb, og kan presse denne gruppen ut av arbeidslivet. Tidligere forskning (Fevang, 2020; Fevang m.fl., 2020) viser at både inn- og utstrømming til AAP påvirkes av arbeidsmarkedets tilstand, noe som igjen har betydning for arbeidsdeltakelsen i AAP-perioden.

I perioden vi studerer, har arbeidsledigheten svingt betydelig. Arbeidsmarkedet bedret seg fra 2021, med økende sysselsetting og fallende ledighet (figur 1). Fra 2. kvartal 2022 økte ledigheten igjen, og sysselsettingen falt – særlig mot slutten av perioden. Likevel lå sysselsettingen fortsatt høyere enn før pandemien (figur 1).

Vi tar hensyn til dette i vurderingen av alle aktivitetsmålene, ved å kontrollere for arbeidsledighet ved oppstart og måned for måned gjennom hele AAP-perioden.

Hvordan vi måler aktivitet?

I denne artikkelen defineres aktivitet som deltakelse i arbeid (målt ved inntekt og/eller arbeidstimer, se nærmere definisjon nedenfor), formell utdanning eller opplæringstiltak, samt arbeidsrettede tiltak.

Aktivitet måles som et månedlig gjennomsnitt per individ, basert på registrert deltakelse i én eller flere av de tre aktivitetene i den aktuelle måneden. Hver observasjon representerer én person i én måned. Dette innebærer at tallene viser andelen mottakere som er aktive i en gjennomsnittlig måned, innenfor en gitt varighetsgruppe eller tidsperiode.

Samlet aktivitet refererer til andelen mottakere som deltar i minst én av de tre aktivitetene i en gjennomsnittlig måned.

Arbeidsdeltakelse – definisjon og målemetode

I denne studien benyttes tre indikatorer for å måle arbeidsdeltakelse blant AAP-mottakere. Hver indikator fanger ulike aspekter ved faktisk tilknytning til arbeidslivet:

1. Lønnsinntekt per måned

Dette målet baserer seg på inntekt fra arbeid rapportert som kontantytelse i a-ordningen, ekskludert ytelser fra Nav. Inntekten er G-regulert.

2. Andel med inntekt

Viser hvor stor andel av AAP-mottakerne som har registrert lønnsinntekt i en gitt måned. Dette gir et bilde av hvor mange som har aktiv tilknytning til arbeidsmarkedet.

3. Gjennomsnittlig arbeidstid per uke⁴

Basert på timer rapportert i meldekortet.

Disse tre indikatorene brukes samlet for å gi et helhetlig og nyansert bilde av arbeidsdeltakelsen. Vi vurderer dem som de mest presise målene for faktisk arbeidsaktivitet blant AAP-mottakere (Myhre og Grønlien, 2022).

Utdanning som aktivitet

Utdanning måles som registrert deltakelse i enten opplæringstiltak eller ordinær utdanning (videregående skole og høyere utdanning).

De fleste som er i ordinær utdanning har dette innvilget som opplæringstiltak, men noen gjennomfører ordinær utdanning som egenaktivitet. Deltakelse i opplæringstiltak registreres måned for måned, mens ordinær utdanning fanges opp dersom personen er registrert ved utdanningsinstitusjonen i samme semester som AAP utbetales.

Selv om målemetodene varierer noe, er de konsistente over tid. Det gjør det mulig å sammenligne utviklingen i utdanningsaktivitet på tvers av år, som er hovedformålet i denne analysen.

For mottakere med kort varighet på AAP (under 6 måneder), kan utdanning som startet før AAP inngå i målet med denne målemetoden. For å kontrollere for dette er utdanningsaktivitet også analysert blant mottakere med varighet 7–12 måneder, der utdannings-

valget i større grad reflekterer beslutninger tatt under AAP-perioden.

Registrering i videregående opplæring er tilgjengelig fra andre halvår 2019, og målingen av dette utfallet starter derfor senere enn øvrige mål.

Tiltaksnivå og samlet aktivitet

Tiltak måles som registrert deltakelse i arbeidsrettede tiltak⁵. Tilgangen til tiltak styres av Stortingets årlige bevilgninger, og Nav må prioritere innenfor rammene. Ved stramt budsjett kan personer med behov bli stående uten tilbud. Den høye tilstrømmingen av ukrainske flyktninger siden 2022 har påvirket fordelingen – i februar 2024 utgjorde de om lag 5 prosent av alle tiltaksdeltakere (von Simson m.fl. 2024). Dette kan ha ført til nedprioritering av AAP-mottakere.

Tiltaksdeltakelse skiller seg fra arbeid og utdanning ved at den i stor grad er styrt av politiske og økonomiske rammer, snarere enn av individets ønske eller Navs vurdering alene. Tiltaksplasser er et begrenset gode, og Nav må prioritere mellom ulike grupper, som flyktninger, unge og langtidsledige. Når tiltaket er deltagelse i ordinær utdanning kan tiltaket likevel være billig, og omfattes derfor ikke i samme grad av budsjettbegrensninger.

Samlet aktivitet – definert som deltakelse i arbeid, utdanning eller tiltak – gir et helhetsbilde av aktivitetsnivået blant AAP-mottakere. Vi legger imidlertid mindre vekt på utviklingen over tid for dette målet, ettersom tiltak er sterkt påvirket av budsjettprioriteringer og politiske føringer. Tiltaksnivået kan variere uavhengig av mottakernes behov eller innsats, og er derfor mindre egnet til å vurdere endringer over tid. I tillegg starter målingen av samlet aktivitet først fra andre halvår 2019, da registrering i videregående opplæring ble tilgjengelig.

Deskriptiv statistikk

Tabellene 1 til 3 gir en oversikt over utvalget av AAP-mottakere i perioden 2018–2025 med vedtak

⁴ Dette måles hver 14 dag, så gjennomsnittet per uke er et snitt av ukentlige gjennomsnitt. Måleenheten er timer per uke

⁵ inklusive opplæringstiltak som også omtales som egen kategori, se avsnitt over.

om tre års makstid. I motsetning til analysene presentert i resultatdel, hvor vi følger varighetsgruppe over tid, viser tabellene et tverrsnittsbilde, aggregert etter ulike kjennetegn. Kolonnen «i alt» er identisk i alle tre tabeller.

Tabell 1 viser aktivitet og bakgrunnsvariabler fordelt etter status før AAP: personer som kommer direkte inn på AAP, fra sykepengen, og tilbakefallsgruppen. Tabellen synliggjør forskjeller i kjennetegn og aktivitet mellom disse gruppene. Vi ser for eksempel at de som kommer direkte inn på AAP har lavere inntekt før AAP, og er også i mindre grad i arbeid som AAP mottaker. De er i større grad i ulike arbeidsmarkedstiltak og i utdanning. De er også noe yngre i snitt.

Tabell 2 presenterer aktivitet og kjennetegn etter varighet på ytelsen, fra 0–1 år til over tre år. Den viser at arbeidsdeltakelsen er høyest tidlig i forløpet, mens utdanning og tiltak får større betydning senere. Selv om AAP er en midlertidig ytelse, har 14 prosent av mottakerne ytelsen i over tre år.

Tabell 3 viser den årlige utviklingen i aktivitet og kjennetegn. Endringer over tid må tolkes med forsiktighet, da populasjonen har endret seg betydelig. Fordi analysen utelater mottakere med fire års makstid, består utvalget i 2018 og 2019 hovedsakelig av personer med kort varighet. Som vi så i tabell to har mottakere med kort varighet høyest arbeidsdeltagelse. Dette gjenspeiles i tallene: I 2018 hadde 37 prosent inntekt

Tabell 1. Aktivitet og kjennetegn blant AAP-mottakere med tre års makstid, etter status før AAP (2018–2025)

	I alt	AAP direkte	Brukt opp sykepengere rett før AAP «Fra sykepengen»	Tilbakefallsgruppe
Antall observasjoner* (N)	8 915 130	2 490 239	5 528 693	896 108
Antall AAP mottakere**	99057	27 669	61 430	9 957
Andel av utvalget	100,0	27,9	62,0	10,1
Kjennetegn				
Alder	42,7	35	46,6	39,5
Andel kvinner	58,9	53,9	61,5	57,2
Inntekt før AAP mål i G	1,93	0,37	2,8	0,93
Inntekt før AAP	251 819	48 242	364 461	121 654
Arbeidsutfall				
Gjennomsnittsinntekt per måned	5 348	1 694	7 269	3 651
Andel med inntekt	27,0	12,5	35,3	19,0
Gjennomsnittlig arbeidstid per uke	13,6	4,4	18,6	8,5
Tiltaksutfall				
Andel i arbeidsmarkedstiltak	18,7	25,3	15,3	21,4
Utdanningsutfall				
Opplæringstiltak	5,2	6,7	4,5	5,7
Andel i høyere utdanning	3,9	5,2	3,2	4,2
Andel i VGS***	2,4	5,2	1,1	2,4
Utdanning i alt***	6,4	10,5	4,4	6,7
Aktivitet i alt***				
Gjennomsnittlig varighet	43,7	38,3	47,1	38,8
	20,1	22,0	19,4	19,4

* Antall observasjoner av AAP mottakere (antall mottakere per måned x antall måneder)

** I en gjennomsnittsmåned

*** Tallene gjelder perioden 2020–september 2025, da fullstendige VGS-data først foreligger fra 2020. (G er grunnbeløpet i folketrygden = 130 160)

Kilde: Nav

Tabell 2. Aktivitet og kjennetegn blant AAP-mottakere med vedtak om tre års makstid, etter varighet på ytelsen (2018–2025).

	I alt	0-1 år	1-2 år	2-3 år	over 3 år
Antall observasjoner* (N)	8 915 130	3 570 105	2 557 830	1 504 396	1 282 799
Antall AAP mottakere**	99 057	39 668	28 420	16 716	14 253
Andel av populasjonen	100,0	40,0	28,7	16,9	14,4
Kjennetegn:					
Gjennomsnittlig varighet	20,1	6,7	18,0	29,9	50,4
Alder	42,7	42,6	43,0	43,0	41,8
Andel kvinner	58,9	58,0	59,1	59,9	60,2
Inntekt før AAP	251 819	271 938	257 163	240 673	198 343
Arbeidsutfall					
Gjennomsnittsinntekt per måned	5 348	6 361	5 175	4 660	3 682
Andel med inntekt	27,0	31,8	26,7	24,1	20,3
Gjennomsnittlig arbeidstid per uke	13,6	17,7	13,1	10,2	7,2
Tiltaksutfall					
Andel i tiltak totalt	18,7	14,5	20,0	22,2	23,5
Utdanningsutfall					
Opplæringstiltak	5,2	3,1	5,6	7,0	8,1
Andel i høyere utdanning	3,9	2,8	3,8	4,8	5,8
Andel i VGS***	2,4	2,3	2,4	2,5	2,5
Utdanning i alt***	6,4	5,2	6,2	7,2	8,4
Aktivitet i alt***	43,7	45,1	44,1	43,3	40,4

* Antall observasjoner av AAP mottakere (antall mottakere per måned x antall måneder)

** I en gjennomsnittsmåned

*** Tallene gjelder perioden 2020–september 2025, da fullstendige VGS-data først foreligger fra 2020.

(G er grunnbeløpet i folketrygden = 130 160)

Kilde: Nav

og gjennomsnittlig arbeidstid var 19 timer – klart høyere enn i senere år. Fra 2020 og utover består utvalget i økende grad av mottakere i alle varighetsgrupper, og endringer i aktivitet reflekterer i større grad utvikling i praksis og politikk.

I perioden 2018–2025 er 44 prosent av mottakerne i aktivitet (arbeid, utdanning eller tiltak) i en gjennomsnittsmåned. 27 prosent har inntekt, 19 prosent deltar i tiltak, og 5 prosent i opplæringstiltak. Tiltaksbruken varierer med status og varighet: høyest blant dem som kommer direkte inn (25 prosent), lavest blant dem fra sykepengen (15 prosent).

Utdanning har fått økt betydning i AAP-forløpet. I 2025 deltar 6 prosent i opplæringstiltak, 4,5 prosent i

høyere utdanning og 2,5 prosent i videregående opplæring. Deltakelsen er særlig høy blant unge og dem med svak arbeidstilknytning: 5 prosent er i VGS og 5,2 prosent i høyere utdanning.

Samlet sett er 44 prosent av mottakerne i aktivitet i en gjennomsnittsmåned, utenom behandlingsaktivitet. Aktiviteten er høyest blant dem som kommer fra sykepengen (47 prosent), og lavest blant dem som kommer direkte inn (38 prosent). Den er også høyest tidlig i AAP-perioden (45 prosent ved 0–1 års varighet), og synker gradvis med økende varighet. Samtidig øker deltakelsen i utdanning og tiltak med varighet: andelen i opplæringstiltak stiger fra 3 til 8 prosent, og andelen i høyere utdanning fra 3 til 6 prosent.

Tabell 3. Årlig utvikling i aktivitet og kjennetegn blant AAP-mottakere med tre års makstid (2018–2025)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antall observasjoner* i 1000 (N)	185	573	951	1 266	1 471	1 681	1 825	959
Antall AAP mottakere**	15 455	47 758	79 284	105 567	122 633	140 135	152 125	159 942
Andel av populasjonen	2,1	6,4	10,7	14,2	16,5%	18,9	20,5	10,8
Kjennetegn:								
Gjennomsnittlig varighet	5,3	9,6	13,6	17,1	20,4	23,0	24,6	25,8
Alder	43,9	43,0	42,5	42,7	42,8	42,6	42,6	42,5
Andel kvinner	58,8	58,4	58,4	58,5	59,2	59,2	59,1	59,1
Inntekt før AAP	308 489	272 085	253 696	246 102	245 702	244 890	251 012	257 496
Arbeidsutfall								
Gjennomsnittsinntekt	7782	6236	5423	5362	5330	5114	5159	5055
Andel med inntekt	36,9	31,1	27,0	27,1	27,6	26,8	26,9	25,8
Gjennomsnittlig arbeidstid per uke	19,3	16,4	14,4	13,6	13,6	13,0	13,0	12,6
Tiltaksutfall								
Andel i tiltak totalt	12,5	16,0	16,9	19,1	19,8	18,8	19,2	19,8
Utdanningsutfall								
Opplæringstiltak	2,40	3,5	4,10	4,9	5,4	5,5	5,9	6,1
Andel i høyere utdanning	2,3	2,7	3,1	3,6	3,9	4,1	4,5	4,5
Andel i VGS	.	.	2,0	2,2	2,4	2,5	2,6	2,5
Utdanning i alt	.	.	5,0	5,8	6,3	6,6	7,0	7,0
Aktivitet i alt***	.	.	42,7	44,1	44,7	43,4	43,7	43,3

*Antall observasjoner av AAP mottakere (antall mottakere per måned x antall måneder)

** I en gjennomsnittsmåned

*** andel med enten inntekt, utdanning eller tiltak.

(G er grunnbeløpet i folketrygden = 130 160)

Kilde: Nav

Disse sammensetningseffektene understreker behovet for å kontrollere for endringer i populasjonen når man vurderer utvikling over tid. I analysene er dette håndtert ved å skille mellom varighetsgrupper (under ett år og siste året i ordinær varighet⁶), status før AAP, samt kontrollere for individkjennetegn og arbeidsledighet. Inntekt før AAP er den variabelen som har størst betydning for aktivitetsnivået som AAP mottaker.

Resultater

Analysen er delt i to hoveddeler: først ser vi på mottakere med kort varighet (0–12 måneder), deretter på dem som nærmer seg slutten av ordinær stønadssperiode (25–36 måneder)⁷. Målet er å undersøke om aktivitetsnivået har utviklet seg i tråd med hypotesene presentert i innledningen.

For begge grupper undersøker vi arbeidsdeltagelse (gjennomsnittlig arbeidstid per uke, inntekt per måned

⁶ Gruppen i midten de mellom 1 og 2 år er kort omtalt i vedlegg.

⁷ Resultater for gruppen i midten, de med varighet mellom 13 og 24 måneder, er vist og kort omtalt i vedlegg

og andel med lønnsinntekt), og hvor stor andel som er i utdanning (opplæringstiltak, videregående skole og høyere utdanning)

Vi ser også på tiltaksdeltakelse og aktivitet i alt, men legger mindre vekt på utviklingen over tid, fordi tiltaksnivået fra år til år er avhengig av Stortingets bevilgninger og politiske føringer. Dette gjør tiltak til en ekstern og variabel faktor, som ikke nødvendigvis reflekterer endringer i brukernes behov eller Navs innsats eller prioriteringer (se omtale av dette i data-del).

Fjerningen av karenperioden, og åpningen for mer fleksible forlengelser, kan ha gitt mottakerne større trygghet og forutsigbarhet, og dermed senket terskelen for å satse på langsiktige aktiviteter som et utdanningsløp.

Resultatene er kontrollert for endringer i sammensetningen av populasjonen og for arbeidsledighet (se

metode). I figurene vises både faktiske, sesongjusterte tall (lyse kurver) og tall justert for sammensetningseffekter og ledighet (mørke kurver).

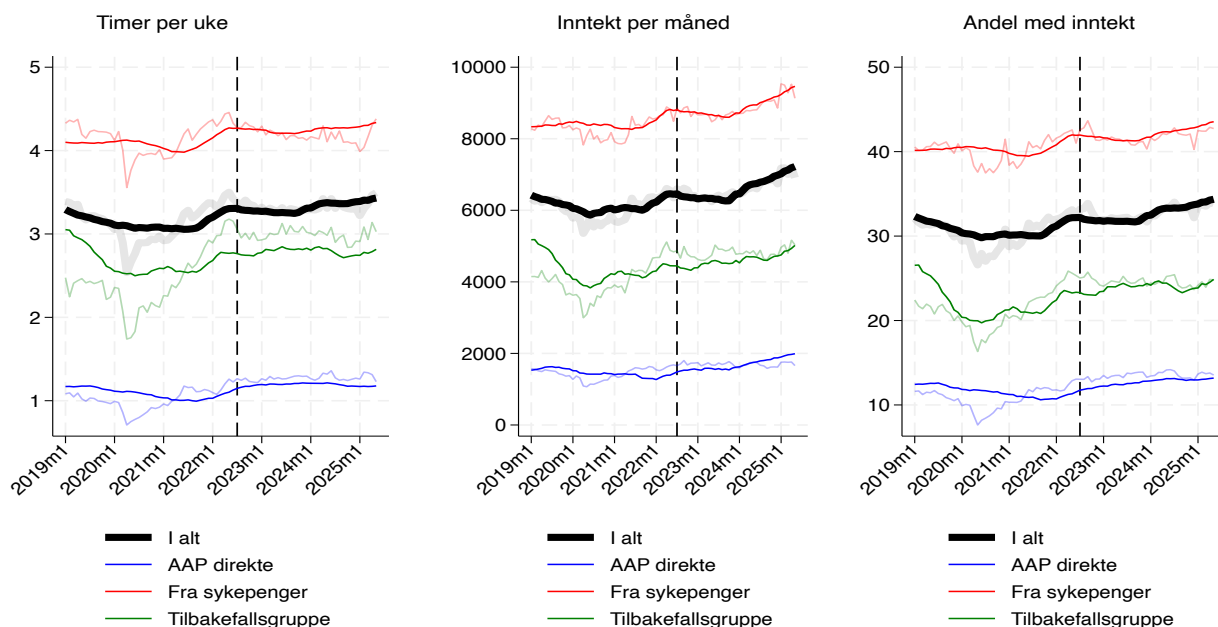
Aktivitet-det første året på AAP

For å undersøke hvordan aktivitetsnivået utvikler seg tidlig i AAP-forløpet, analyserer vi mottakere med varighet mellom 0 og 12 måneder. Dette er perioden der mange fortsatt er i en avklaringsfase, og der Navs oppfølgingsarbeid skal bidra til å identifisere hensiktsmessige tiltak og veier tilbake til arbeid. Tidligere analyser av regelverksendringer på AAP, har vist at insentivstrukturer og varighetsgrenser kan påvirke aktivitetsnivået allerede i startfasen (Myhre og Kann 2023). Det er derfor relevant å undersøke om regelverksendringene i 2022 har hatt betydning for de med kort varighet.

Arbeid

Kontrollert for endringer i sammensetning, finner vi at det fra 2022 til 2025 har vært en økning i alle de tre

Figur 2. Arbeidsdeltagelse blant AAP-mottakere med kort varighet (0–12 måneder), etter status før AAP⁸

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: Nav

⁸ Resultat for unge kan ses i figur V2 i vedlegg. Også blant de unge øker arbeidsdeltagelsen mye.

målene på arbeidsdeltakelse: timer per uke, inntekt per måned og andel med inntekt (figur 2). Økningen skjer både rett før regelendringen og fra 2023 til 2025.

Arbeid er den vanligste aktiviteten blant AAP-mottakere. I 2025 hadde 34 prosent av AAP-mottakerne inntekt en gjennomsnittsmåned det første året som AAP mottaker⁹. Andelen var høyest blant dem som hadde brukt opp sykepengere retten, og lavest blant dem som kom direkte inn på AAP. Blant dem som kommer fra sykepenger, har 40–43 prosent inntekt, mens bare 10–13 prosent av dem som kommer direkte inn på AAP har det. Tilbakefallsgruppen har høyere arbeidsdeltakelse enn de som kommer direkte inn på AAP, noe som nok kan knyttes til at en høyere andel hadde tilknytning til arbeidslivet før de startet på AAP (figur 2).

Utdanning

Også utdanningsaktivitet øker blant AAP-mottakere med kort varighet (0–12 måneder). Økningen er særlig tydelig første halvår 2022, altså før regelendringen, og fra 2023, og er sterkest for mottakere som kommer direkte inn på AAP (figur 3). For denne gruppen skjer økningen fra et allerede høyt nivå. For tilbakefallsgruppen ser vi at utdanningsaktiviteten begynte å øke allerede fra 2020 (figur 3). Dette kan henge sammen med innføringen av midlertidige koronaregler, som i de fleste tilfellene ga automatisk forlengelse ved makstid (se faktaboks om regelverk). Disse forlengelsesmulighetene kan ha redusert frykten for å miste AAP, og dermed gjort det lettere å velge mer langsiktige utdanningsløp.

Økning er dermed størst, og fra et høyere nivå, blant de to gruppene med svakest tilknytning til arbeidslivet: AAP direkte og Tilbakefallsgruppen (figur 3).

Siden utdanning er langt mer vanlig blant yngre AAP mottakere viser vi også utvikling i utdanning blant AAP mottakere under 30 år. Her ser vi at nivået er høyere enn for AAP-mottakere sett under ett. Veksten skjer i alle statusgrupper, og blant de unge starter vek-

sten i alle grupper allerede fra 2020. I fra 2023 er veksten litt svakere blant de som kommer fra sykepenger (rød linje figur 4). I slutten av observasjonsperioden (juni 2025) så er om lag 20 prosent av AAP mottakere under 30 år i en utdannings aktivitet, det vil si nesten en av fem (figur 4).

Siden vår målemetode for ordinær utdanning kan fange opp utdanningsaktivitet som fant sted før oppstarten av AAP (se datakapittel), har vi også undersøkt andelen i utdanning blant unge AAP-mottakere med varighet mellom 7 og 12 måneder (se vedlegg). I denne gruppen vil utdanning før AAP ikke inngå. Vi ser et tilsvarende mønster blant disse som i figur 4 (figur V1).

Samlet sett tyder utviklingen på at utdanning har fått en mer sentral plass i AAP-forløpet, tidlig i AAP-perioden. Regelendringen i 2022 og koronatiltakene i 2020–2022 kan begge ha bidratt til å gjøre det lettere å velge kompetansebyggende tiltak som del av avklaringsløpet. Økningen i utdanning blant unge, og mottakere med svak arbeidstilknytning, kan indikere at AAP i større grad brukes aktivt for kvalifisering og overgang til arbeid.

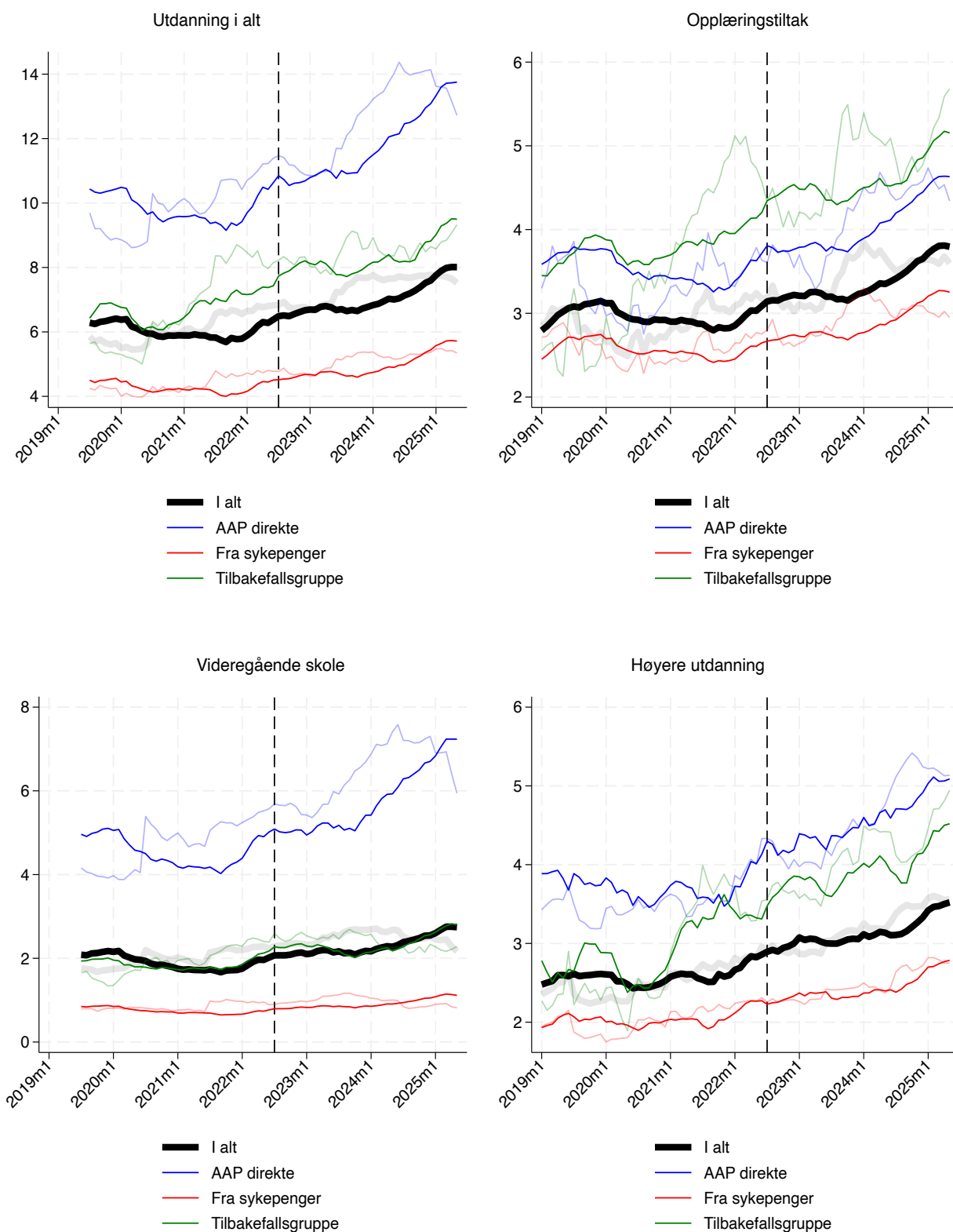
Arbeidsmarkedstiltak og samlet aktivitet

Tiltak utgjør en viktig del av aktiviteten det første året på AAP, særlig for mottakere med svak eller manglende arbeidstilknytning før AAP. Om lag 15 prosent deltar i arbeidsmarkedstiltak i en gjennomsnittsmåned det første året som AAP-mottaker (figur 5 venstre panel). Andelen varierer mellom 9 og 23 prosent, og er høyest blant dem som kommer direkte inn på AAP.

Når vi ser på samlet aktivitet – definert som deltakelse i arbeid, utdanning eller tiltak – øker denne i alle grupper fra 2022 til 2025 blant de som har mottatt AAP i under ett år (figur 5, høyre panel). I gjennomsnitt er mellom 48 og 52 prosent i aktivitet hver måned i observasjonsperioden. Aktiviteten er høyest blant dem som kommer fra sykepenger (litt over 55 prosent), og lavest blant dem som kommer direkte inn på AAP (35–40 prosent). Gruppen med lavest samlet aktivitet er samtidig den som i størst grad deltar i arbeidsmarkedstiltak.

⁹ For å unngå å fange opp aktivitet ved inn- og utgang av AAP, er måneden personen starter og slutter med AAP ekskludert. (se avsnitt om utvalg).

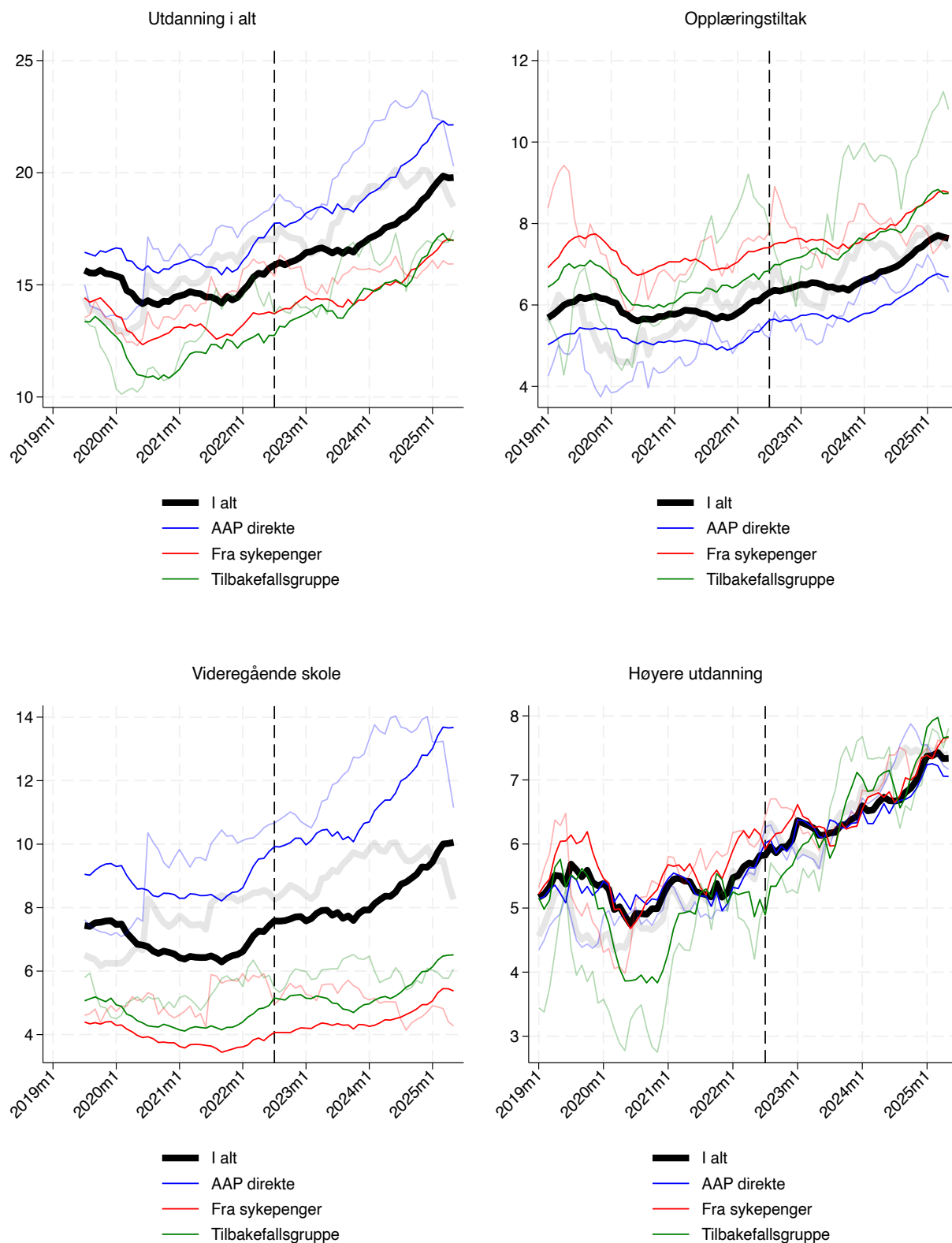
Figur 3. Andel i utdanning blant AAP-mottakere med kort varighet (0–12 måneder), etter status før AAP. Prosent.

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: NAV

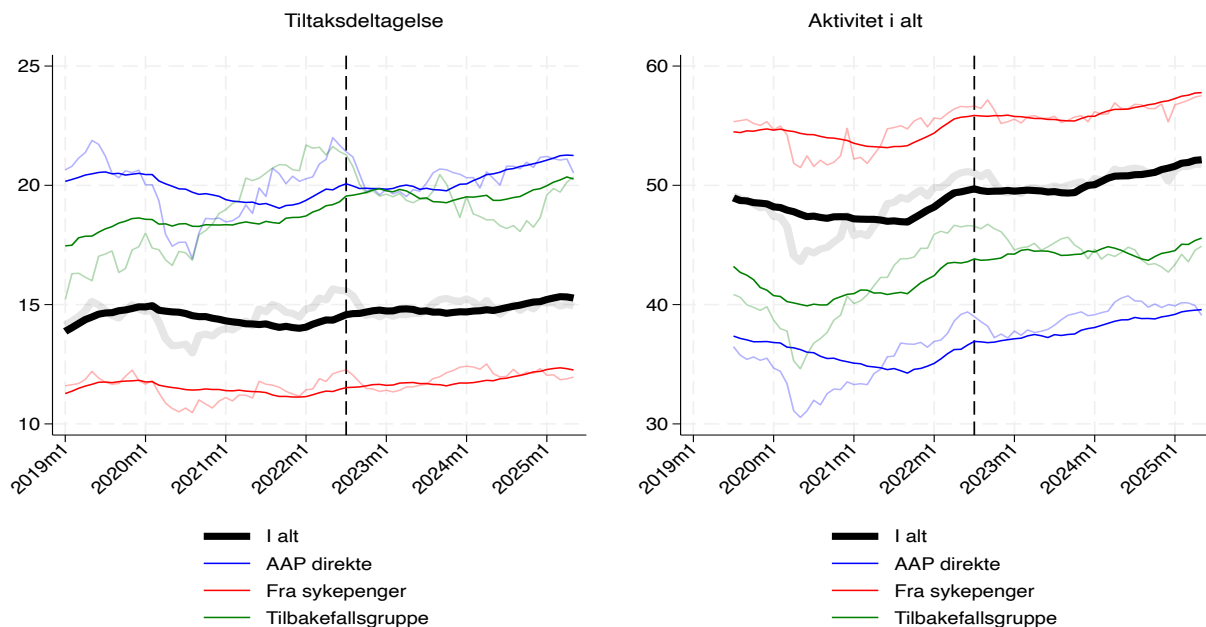
Figur 4. Andel i utdanning blant AAP-mottakere under 30 år med kort varighet (0–12 måneder). Prosent.

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: NAV

Figur 5. Andel i arbeidsmarkedstiltak og andel i aktivitet i alt, blant AAP-mottakere med kort varighet (0–12 måneder). Prosent

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: NAV

Helsetilstand kan også påvirke aktivitetsnivået. Mottakere som kommer direkte inn på AAP kan være sykere – de mottar ytelsen i sitt første sykdomsår – mens de som kommer fra sykepengen er inne i sitt andre. For mange som kommer fra sykepengen kan det ha skjedd en tilfriskning i løpet av året de mottok sykepengen. Dette kan bidra til forskjeller i aktivitetsmønstre mellom gruppene.

Utviklingen både i arbeidsmarkedstiltak og samlet aktivitet viser en økning både like før regelendringen i 2022, så en liten utflating med øker så igjen fra andre halvår 2023. (figur 5, venstre panel).

Aktivitet det siste året i ordinær AAP periode

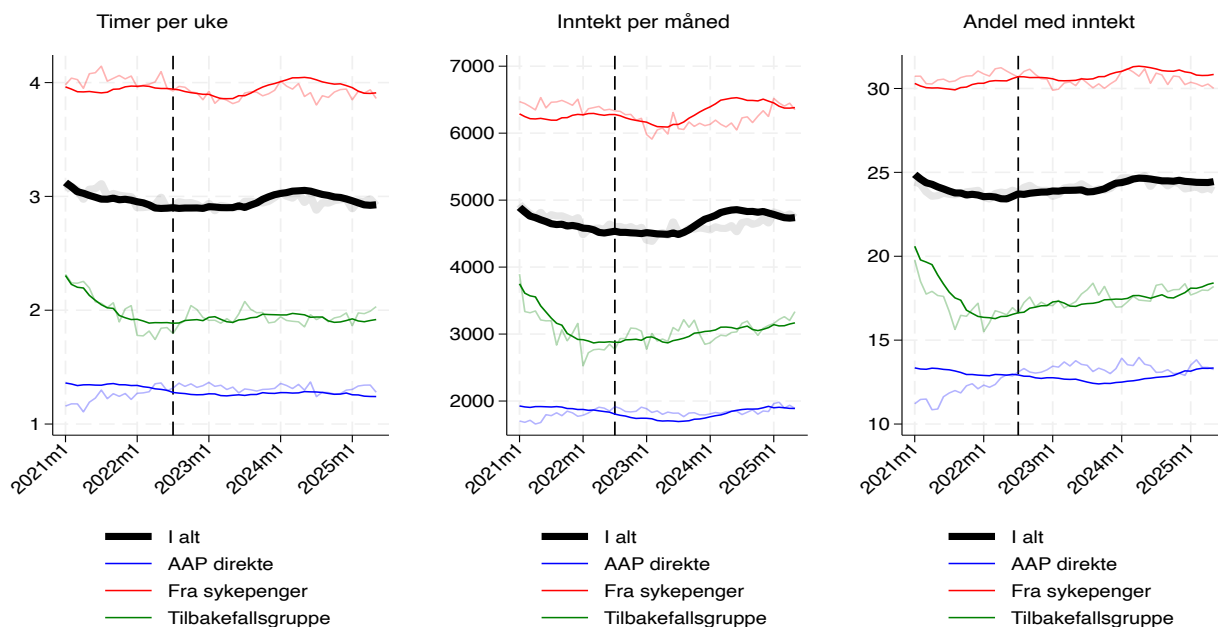
Et sentralt spørsmål i analysen er hvordan aktivitetsnivået utvikler seg når AAP-mottakere nærmer seg ordinær makstid. Kan muligheten for forlengelse påvirke både mottakerens og veilederens vurdering av behovet for aktivitet – og føre til at aktivitet oppleves som mindre viktig eller mindre tidskritisk?

For å undersøke dette ser vi på mottakere med AAP-varighet mellom 24 og 36 måneder, altså det siste året i den ordinære treårsperioden. Observasjonsperioden starter i januar 2021, da vi for første gang har en komplett 12-måneders populasjon med vedtak om makstid på tre år. Sammenligningsgrunnlaget før regelendringen i juli 2022 er derfor begrenset. Vi har kun ett år med data for denne gruppen før endringen trådte i kraft. I tillegg ble det innført midlertidige koronaregler som ga automatisk forlengelse ved makstid. Gruppen som nærmer seg makstid har med andre ord først fått utvidet perioden grunnet koronaforlengelser, før de deretter faller inn under regelverkendringen i 2022. Forskjellen i regelverk før og etter juli 2022 kan derfor i praksis ha vært liten.

Arbeid

Gjennomsnittlig inntekt blant AAP-mottakere med varighet mellom 2 og 3 år viser en svak nedgang fra 2021 til 2022, før den øker igjen fra 2023 til 2024. Arbeidstiden registrert i meldekortet følger en tilsva-

Figur 6. Arbeidsdeltagelse blant AAP-mottakere i sitt siste år av ordinær periode (25–36 måneder), etter status før AAP.

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: NAV

rende utvikling, med en liten nedgang i samme periode (Figur 6).

Gjennomsnittlig andel med lønnsinntekt i en gjennomsnittsmåned øker med et par prosentpoeng etter juli 2022. I 2025 er om lag en fjerdedel av AAP-mottakerne registrert med inntekt. Andelen med inntekt varierer betydelig mellom gruppene. Andelen er 13 prosent blant dem som kommer direkte inn på AAP, over 30 prosent blant dem som kommer fra sykepengen, og 18 prosent blant tilbakefallsgruppen (figur 6).

Utdanning

Blant mottakere som nærmer seg ordinær makstid, er rundt 10 prosent i utdanning – enten i ordinær utdanning eller opplæringsstiltak. Etter regelendringen i juli 2022 sank andelen midlertidig, men økte igjen og lå i 2025 på over 10 prosent (figur 7).

Mens deltakelsen i videregående opplæring har vært relativt stabil gjennom hele perioden, har andelen i høyere utdanning hatt en nedadgående trend frem til 2023. Deretter snudde utviklingen, og andelen er nå stigende (figur 7).

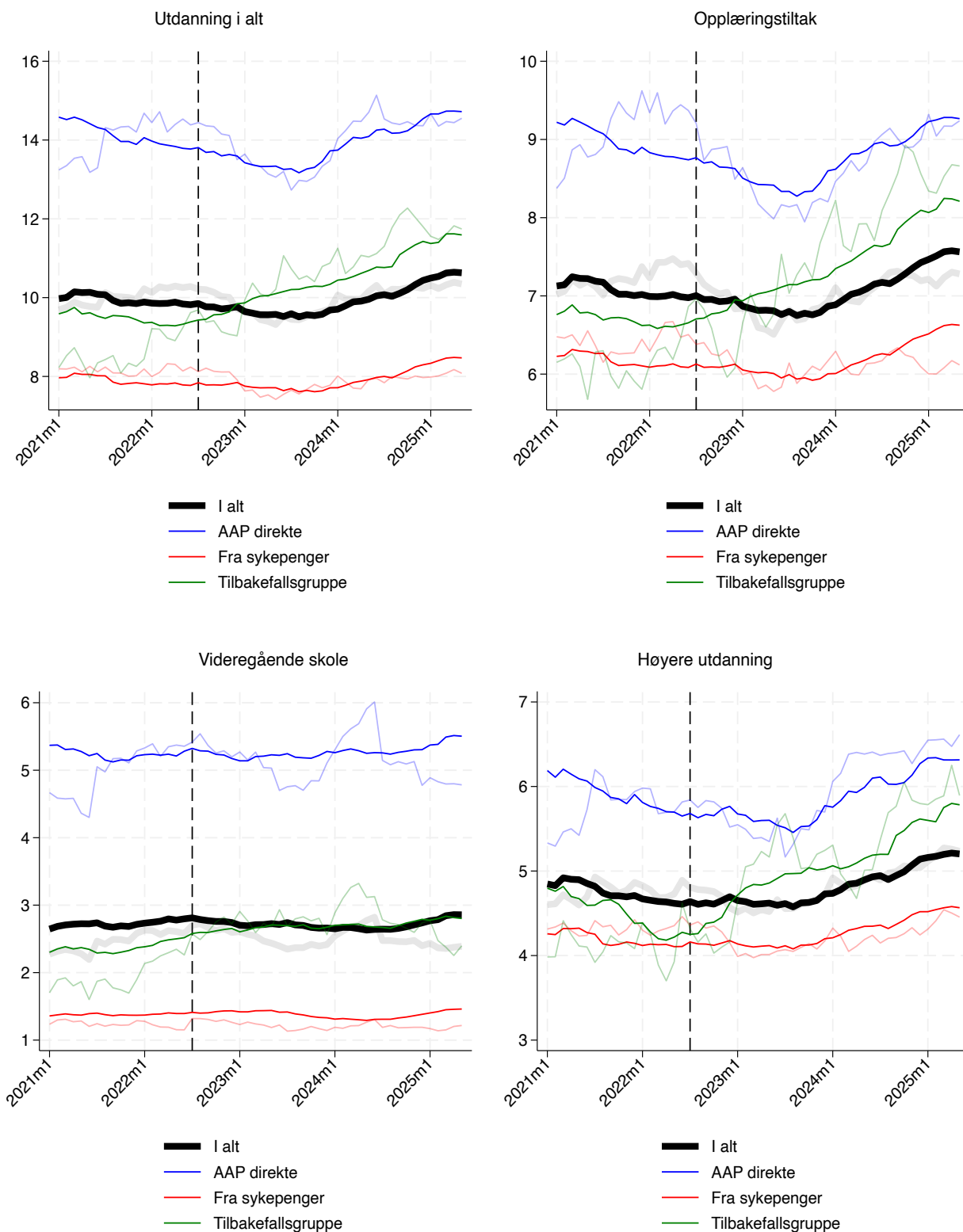
En gruppe skiller seg særlig ut: tilbakefallsgruppen. Her har utdanningsdeltakelsen økt jevnt fra 8 til 12 prosent, og veksten er spesielt tydelig innen høyere utdanning. For denne gruppen ser vi en endring som sammenfaller med tidspunktet for regelendringen (figur 7 og 8). Det er mulig at fjerningen av karensåret, og åpningen for forlengelse kan ha redusert frykten for å miste AAP, og dermed gjort det lettere å velge utdanning – kanskje særlig for dem med flere AAP perioder bak seg, som tidligere kan ha erfart usikkerhet rundt varighet og inntektssikring.

Også blant mottakere med svak arbeidstilknytning før AAP – de som kommer direkte inn på ordningen – har andelen i utdanning økt betydelig, men først fra 2023. I 2025 nærmer den seg 15 prosent, etter å ha vært nede på 13,5 prosent i 2023 (figur 7).

Utdanning blant AAP-mottakere under 30 år

Blant AAP-mottakere under 30 år er utdanningsaktiviteten høy – hele 24 prosent i 2025 – men økningen over tid er mindre enn i den totale populasjonen (figur 8).

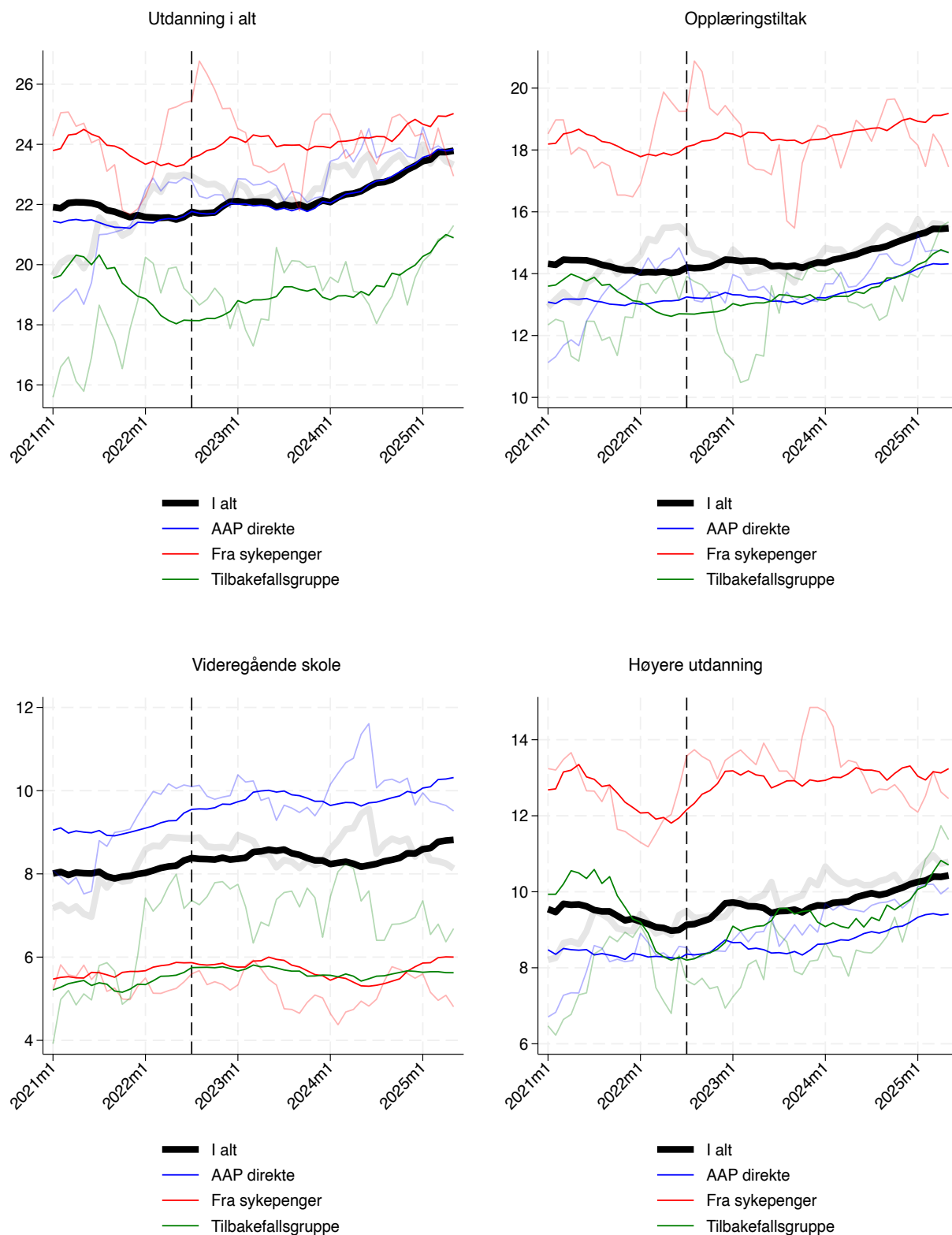
Figur 7. Andel i utdanning blant AAP-mottakere i sitt siste år av ordinær AAP-periode (25–36 måneder)

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: NAV

Figur 8. Andel i utdanning blant AAP-mottakere under 30 år i sitt siste år av ordinær AAP-periode (25–36 måneder)

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: NAV

Utdanningsaktiviteten blant unge mottakere av AAP viser et tydelig avvik fra mønsteret i den samlede populasjonen. Mens det i hele gruppen er mottakere som går direkte inn på AAP som oftest deltar i utdanning – både i opplæringstiltak, videregående skole og høyere utdanning – er bildet annerledes blant de unge. Her er det mottakere som kommer fra sykepengesom i størst grad deltar i opplæringstiltak og har høyest andel i høyere utdanning (jf. figur 8). Dette kan virke overraskende, ettersom unge med sykepengerett gjerne har sterkere tilknytning til arbeidslivet enn dem som går direkte inn på AAP. En mulig forklaring er at denne gruppen oftere har fullført videregående skole, og derved mulighet for å ta høyere utdanning (figur 8). I tillegg kan det spille inn at unge som kommer fra sykepenges er noe eldre enn dem som går direkte inn på AAP, og dermed ikke nylig har mislykkes i skolen. Nicolaisen og Kann (2019) finner at det er de eldste unge (over 25 år) som oftest er motiverte for, og fak-

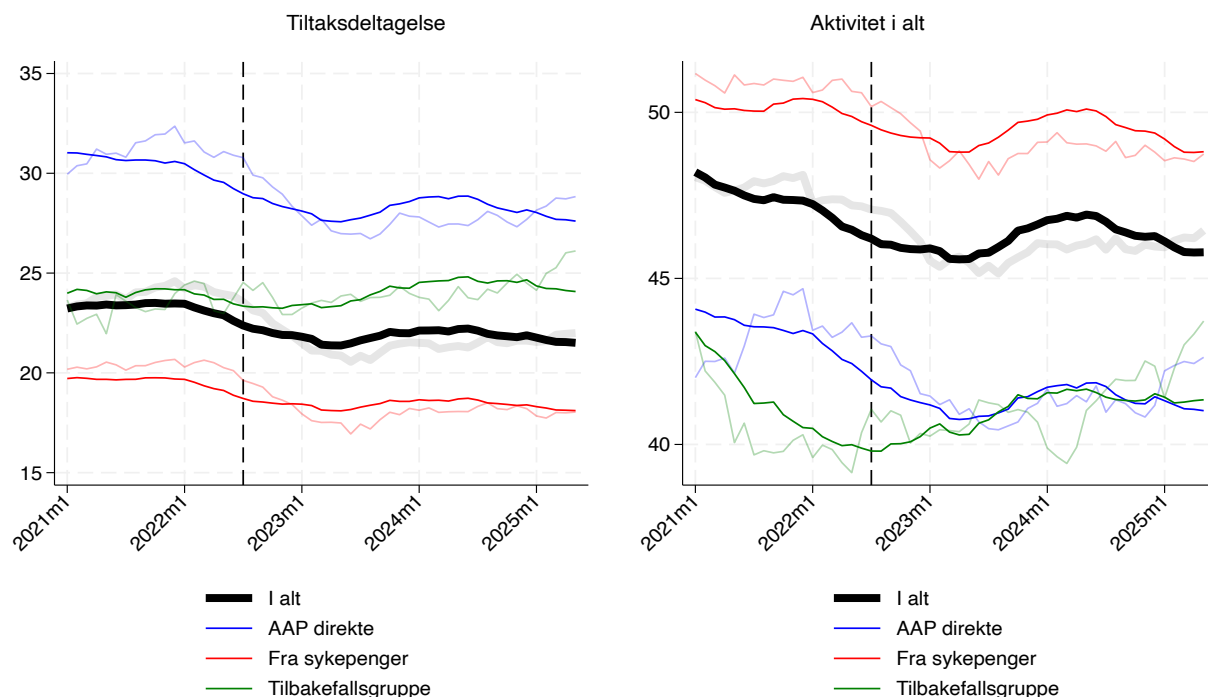
tisk gjennomfører utdanning. Dette kan bidra til at Nav i større grad vurderer utdanning som et relevant tiltak for denne gruppen. Det er viktig å huske på at dette er en gruppe som nå har vært over to år på AAP og ett år på sykepenger. En del av disse vil derfor ha mistet kontakt med arbeidsgiver, og retur til samme arbeid av flere grunner er gjerne mindre aktuelt.

Videregående opplæring, er derimot mest utbredt blant unge som kommer direkte inn på AAP (figur 8).

Arbeidsmarkedstiltak og samlet aktivitet

Arbeidsmarkedstiltak utgjør en vesentlig del av den samlede aktiviteten blant AAP-mottakere, særlig i det siste året før ordinær makstid. I denne perioden deltar nær én av fire mottakere i tiltak, men andelen varierer betydelig med tidligere arbeidstilknytning – høyest blant dem som kommer direkte inn på AAP, lavest blant dem som kommer fra sykepenger (figur 9).

Figur 9. Andel i arbeidsmarkedstiltak og andel i aktivitet i alt, blant AAP-mottakere år i sitt siste år av ordinær AAP-periode (25–36 måneder). Prosent

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: NAV

Etter regelendringen i juli 2022 ser vi en nedgang i tiltaksdeltakelsen, særlig i gruppen som kommer direkte inn på AAP. Tiltaksnivået påvirkes i stor grad av Navs prioriteringer og tilgjengelige ressurser, og det er mulig at AAP-mottakere med lang varighet har blitt noe lavere prioritert. Dette kan henge sammen med at veiledere opplever mindre tidspress i avklaringsløpet, og dermed vurderer tiltak som mindre akutt.

Tiltak utgjør en stor del av aktiviteten for dem som kommer direkte inn på AAP, og prioriteringer påvirker derfor aktivitetsnivået betydelig – som vi ser i figur 9 (høyre panel). Selv om perioden før regelendringen er kort, kan vi ikke utelukke at nedgangen delvis skyldes endringer i veilederpraksis. Vi ser at dette påvirker aktivitetsnivået kraftig blant de med svak tilknytning til arbeidsmarkedet. Når vi ser kun på unge under 30, er nedgangen i tiltaksdeltagelse langt mindre, samlet aktivitet er også stabil (figur V5).

Diskusjon

Redusert aktivitet i startfasen?

Tidligere forskning har vist at innstramminger i regelverket, som innføringen av treårsgrense i 2018, førte til raskere oppstart av aktivitet (Myhre & Kann, 2022). Det var derfor relevant å undersøke om økt fleksibilitet etter 2022 hadde motsatt effekt. Hypotesen om lavere aktivitet i startfasen får ikke støtte. Aktiviteten har økt blant mottakere med kort varighet (0–12 måneder), og veksten er sterkest blant AAP-mottakere med svak arbeidstilknytning.

Lavere aktivitet mot slutten av perioden?

Et viktig spørsmål i analysen har vært om økt fleksibilitet etter regelendringen i 2022 har påvirket aktivitetsnivået mot slutten av AAP-perioden. Løberg (2025) viser at veiledere i større grad opplever å ha god tid til å følge opp brukerne, og at noe av hastverket er tatt ut av prosessen. Dette kan ha endret prioriteringene i oppfølgingen, særlig for mottakere som nærmer seg slutten av ordinær AAP-periode.

Blant mottakere med 25–36 måneders varighet har utdanningsaktiviteten økt, mens arbeidsdeltakelsen har vært svakt økende. Samtidig har deltakelsen i

arbeidsmarkedstiltak samlet sett (inkludert opplæringstiltak) gått noe ned. Hypotesen om lavere aktivitet mot slutten av perioden får dermed delvis støtte, men bildet er sammensatt.

Nedgangen i tiltak kan skyldes flere forhold: budsjett-prioriteringer, økt press fra andre grupper, men også endringer i Navs praksis. Når karenstiden fjernes og forlengelsesmulighetene utvides, kan veiledere oppleve mindre behov for å avklare arbeidsevne raskt – særlig med tanke på vurdering av rett til uføretrygd, som vil sikre inntekt videre for brukere som har brukt opp ordinær AAP rett. At presset mot avklaring til uføretrygd er redusert, underbygges av funn fra Kann og Grønlien (2024), som viser en nedgang i overgangen til uføretrygd etter 2022.

Reduksjon i bruk av tiltak kan være positivt dersom det skjer parallelt med økt deltakelse i aktiviteter som i større grad fremmer overgang til arbeid.

Det er imidlertid for tidlig å si om dette vil føre til høyere eller lavere arbeidsdeltakelse for denne gruppen, enten de fortsetter på AAP eller ikke. Den økende deltakelsen i utdanning kan på lengre sikt styrke mottakernes muligheter for varig tilknytning til arbeidslivet.

Utdanning viktigere

Økningen i deltagelse i utdanning gjelder alle statusgrupper, både tidlig og sent i AAP løpet. Den er likevel størst, og øker fra et høyere nivå, blant de to gruppene med svakest tilknytning til arbeidslivet: AAP direkte og Tilbakefallsgruppen.

Blant AAP-mottakere under 30 år ser vi et tydelig mønster: utdanning har fått en stadig mer sentral plass i aktivitetsløpet. Om lag 20 prosent av de unge deltar i utdanning første året de mottar AAP, mens det gjelder rundt 8 prosent i hele populasjonen i 2025 (figur 3 og 4). Økningen har vært jevn siden 2020, med særlig vekst fra 2023, og gjelder både opplæringstiltak og ordinær utdanning. For dem med lang varighet (25–36 måneder) er andelen i utdanning enda høyere (om lag 10 prosent i hele populasjonen og 25 prosent blant de unge i 2025 (figur 7 og 8).

Tryggere rammer og mer fleksible forlengelser ser ut til å ha senket terskelen for å satse på langsiktige aktiviteter. Dette samsvarer med funnene til Nicolaisen og Kann (2019), som peker på at usikkerhet rundt varighet har vært en viktig barriere for å starte utdanning under AAP. Når både mottakere og veiledere opplever at det er bedre tid til avklaring, kan det senke terskelen for å velge utdanning.

Dahl m.fl. (2024) viser at mange som kommer inn i arbeidslivet via Nav-tiltak havner i fysisk og psykososialt belastende yrker, der risikoen for frafall er høy. For å hindre frafall – kan utdanning fungere som en bro til mindre belastende arbeidsplasser, og bidra til mer varig tilknytning til arbeidslivet, og kanskje redusere tilbakefall til AAP på sikt.

Politiske initiativer som mulige drivere for økt utdanningsdeltakelse

En mulig forklaring på den økte utdanningsaktiviteten, særlig fra 2023, er samarbeidsavtalen mellom Nav og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (Nav 2025). Avtalen har som mål å styrke tilgangen til opplæring for personer med svak tilknytning til arbeidslivet, og retter seg blant annet mot unge og personer med nedsatt arbeidsevne. Den kan ha bidratt til at utdanning i større grad vurderes som en relevant og tilgjengelig aktivitet i AAP-løpet. Det er imidlertid uklart i hvilken grad avtalen er kjent blant Nav-veiledere og brukere. Likevel kan den ha bidratt til økt tilgjengelighet og bedre tilpasning av utdanningstilbud for personer med helseutfordringer.

Et annet relevant tiltak er innføringen av ungdomsgarantien (Nav 2025), som trådte i kraft 1. juli 2023. Garantien skal bidra til at flere unge fullfører utdanning og kommer i arbeid. Samlet sett kan disse initiativene ha styrket det institusjonelle grunnlaget for utdanning som en aktivitet innenfor AAP-ordningen.

Har aktiviteten gått ned i midten av AAP perioden?

Selv om denne gruppen ikke var en del av hovedanalysen, har vi også undersøkt aktivitet blant AAP-mottakere med varighet mellom 1 og 2 år (se vedlegg). Resultatene her følger samme mønster: økt arbeidsdeltakelse og utdanningsaktivitet etter regelendringen (se vedlegg). Tiltaksdeltakelsen har gått noe ned, men kompenseres av vekst i de øvrige aktivitetene. Arbeids og utdanningsdeltagelsen har økt i hele den ordinære AAP-populasjonen, og ikke bare i ytterpunktene av varighetsforløpet. Blant AAP-mottakere under 30 år har også andelen i arbeidsmarkedstiltak økt etter regelendringen.

Avsluttende vurdering

Analysene tyder ikke på at regelendringen i 2022 har ført til økt passivitet blant AAP-mottakere. Tvert imot peker utviklingen i retning av økt arbeidsdeltagelse og utdanning. Økningen gjelder alle varighetsgrupper, og er størst blant unge og mottakere med svak arbeids-tilknytning.

Samtidig kan endringer i NAVs praksis ha bidratt til lavere bruk av tiltak mot slutten av perioden. Det er for tidlig å si hvilke konsekvenser dette har for arbeidsdeltagelse på lengre sikt.

Selv om studien ikke identifiserer kausale effekter, tyder funnene på at AAP fortsatt fungerer som en aktiv ordning – og i økende grad som et verktøy for kvalifisering til arbeid. Det er antagelig fremdeles potensiale for mer aktivitet, selv om man ikke kan forvente at alle i en gjennomsnittsmåned kan være i arbeidsrettet aktivitet, siden mottakere av AAP er en gruppe med betydelige helseutfordringer.

Referanser

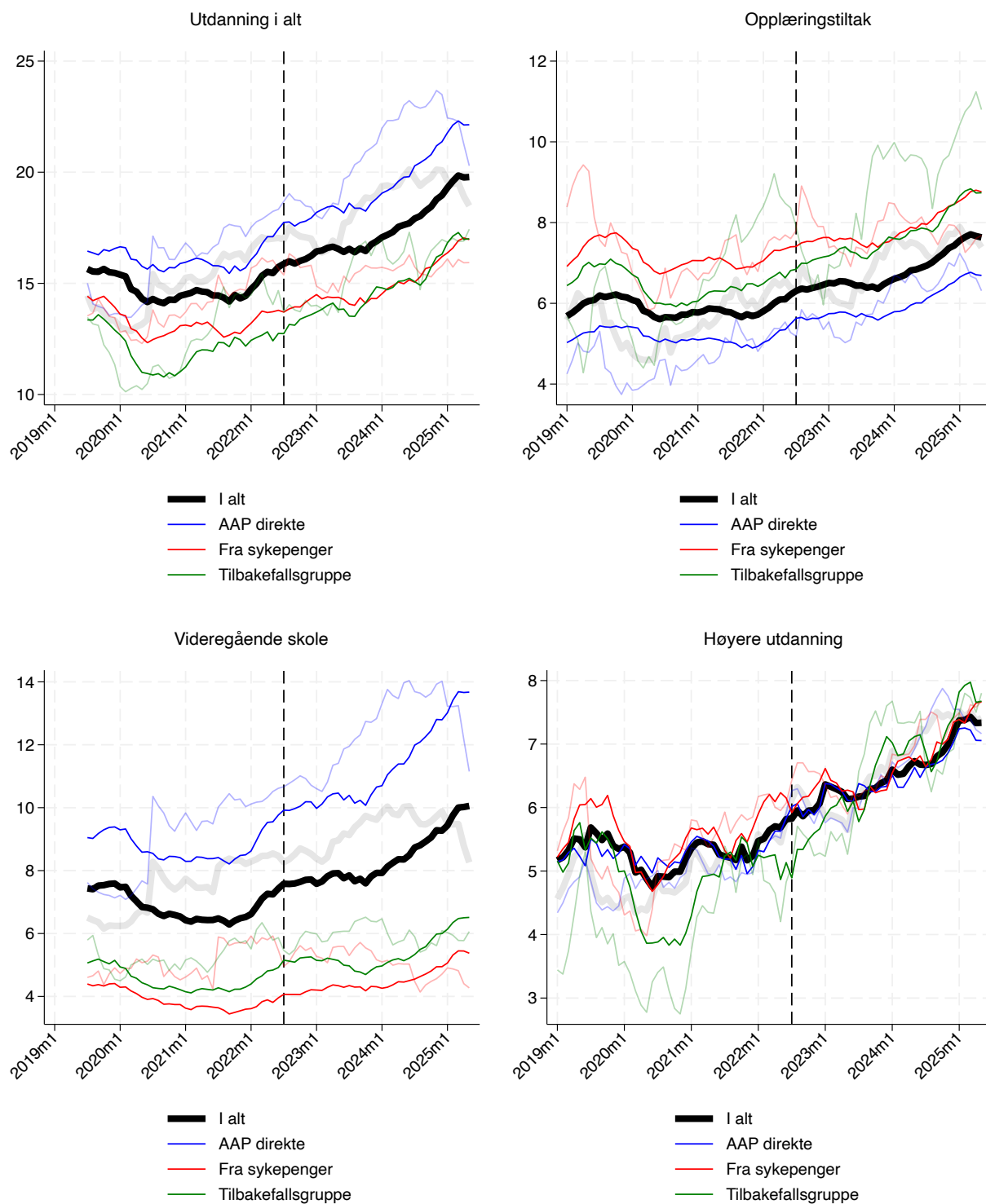
- Arbeids- og sosialdepartementet (2019). Prop. 1 S (2019–2020) – Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak) for budsjettåret 2020.
- Arbeids- og inkluderingsdepartementet. (2020). Midlertidig forskrift om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien (FOR-2020-03-20-368). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/SFO/forskrift/2020-03-20-368>
- Danielsen, H., Kalstø, Å.M., & Grønlien, E. (2023). Innstramminger i regelverk og pandemi – Nye AAP-mottakere fra 2016 til 2022. *Arbeid og velferd*, 1/2023.
- Dahl, E., van der Wel, K. A., Hermansen, Å., & Bråthen, M. (2024). Work hazards and social class among 'successful' ALMP-participants in Norway. *Journal of Comparative Social Work*, 19(2), 1–25.
- Fevang, E. (2020). Helserelaterte ytelser og skjult arbeidsledighet – en diskusjon om mulige sammenhenger. *Søkelys på arbeidslivet*, 37(3), 201–215.
- Fevang, E., Markussen, S., & Røed, K. (2020). Gråsoner i arbeidsmarkedet og størrelsen på arbeidskraftreserven. *Frisch Rapport*, 01/2020.
- Finansdepartementet (2022). Lov om endring i folketrygdloven (LOV-2022-06-22-72). Lovdata.
- Kann, I. C., & Grønlien, E. (2024). Tilbake til fortiden? Reverserte AAP-regler – igjen lettere å forlenge. *Arbeid og velferd*, 3/2024.
- Lande, S. (2021). AAP-innstramming: Midlertidig strengere praksis og flere tilbake etter karen. *Arbeid og velferd*, 3/2021.
- Lovdata (1997). Lov om folketrygd (folketrygdloven) – Kapittel 11: Arbeidsavklaringspenger. *Lov om folketrygd (folketrygdloven) - Kapittel 11. Arbeidsavklaringspenger - Lovdata*
- Lima, I., Grønlien, E., & Bakken, F. (2023). Venteåret – hvordan går det med de som slutter å motta AAP etter å ha nådd 4-årsgrensen? *Arbeid og velferd*, 1/2023.
- Løberg, I. B. (2025). Unntakene fra regelen – Om endringer i varighet på AAP og avviklingen av karensåret. *Arbeid og velferd*, 2/2025.
- Myhre, A., & Grønlien, E. (2023). Arbeidstilknytning blant AAP-mottakere. Nav-notat nr. 1–2023.
- Myhre, A., & Kann, I. C. (2022). Kortere makstid på AAP ga flere i arbeid og raskere uføretrygd. *Arbeid og velferd*, 2/2022.
- NAV (2002). Rundskriv til folketrygdloven kapittel 11 – Arbeidsavklaringspenger (R11-00). Lovdata.
- Nav (2025). Samarbeid med utdanningssektoren. Nav. Hentet 27. oktober 2025 fra <https://www.nav.no/samarbeidspartner/utdanningssektoren>
- Nicolaisen, H., & Kann, I. C. (2019). Hvem får hva og hvorfor? Utdanning, opplæring og unge Nav-brukere. *Arbeid og velferd*, 1/2019.
- Proba samfunnsanalyse. (2022). AAP-mottakeres brukerløp i helsetjenester og Nav – en analyse av tilbud til tre grupper AAP-mottakere, og deres arbeidstilpasning (Rapport 2022–3).
- Regjeringen. (2022). Prop. 114 LS (2021–2022) Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivinga mv. Finansdepartementet. Hentet 27. oktober 2025 fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/060e-50ba9257443984dce8983ee2219f/nn-no/pdfs/prp202120220114000dddpdfs.pdf>
- Støre, J. G. (2022, 10. januar). Å bli kastet ut av en ordning gjør deg ikke friskere. Fri Fagbevegelse. Hentet 27. oktober 2025 fra *Regjeringen skroter «året uten penger» for syke og skadde som ikke er ferdig avklart i Nav | FriFagbevegelse*

Vedlegg

- 1. Utdanning blant unge AAP-mottakere med varighet 7–12 måneder.**
- 2. Unge det første året av AAP perioden (varighet mellom 0 og 1 år)**
- 3. Unge siste året av ordinær periode (varighet mellom to og tre år)**
- 4. Kort omtale av de mellom 1 og 2 års varighet, alle aldergrupper.**
- 5. Unge mellom 1 og 2 års varighet**
- 6. Deskriptiv statistikk, unge under 30 år**

1. Utdanning blant unge AAP-mottakere med varighet 7–12 måneder

Figur V1. Andel i utdanning blant AAP-mottakere under 30 år med varighet 7–12 måneder. Prosent.

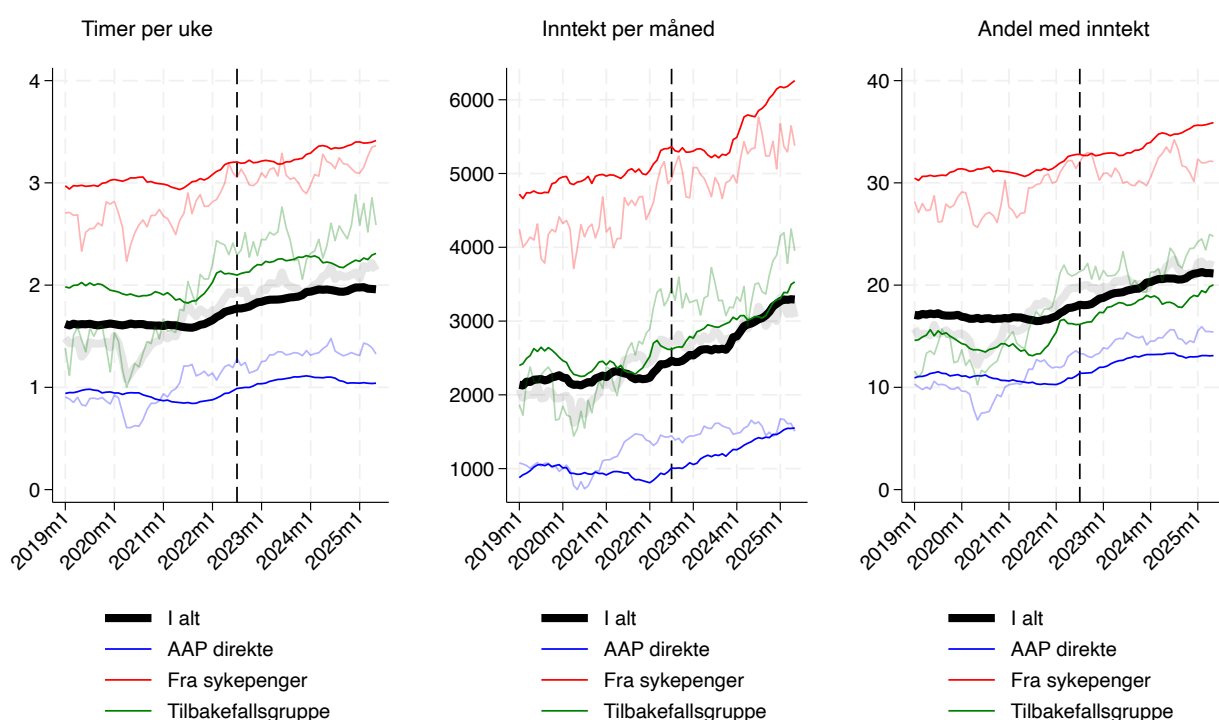
Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: Nav

2. Unge det første året av AAP-perioden (varighet mellom 0 og 1 år)

Vi ser at aktiviteten blant de unge øker mer enn AAP-mottakerne samlet (se figur V3). Blant de unge øker også tiltaksdeltagelsen og aktivitet i alt. Det kan tyde på at de unge har blitt prioritert over andre mottakere.

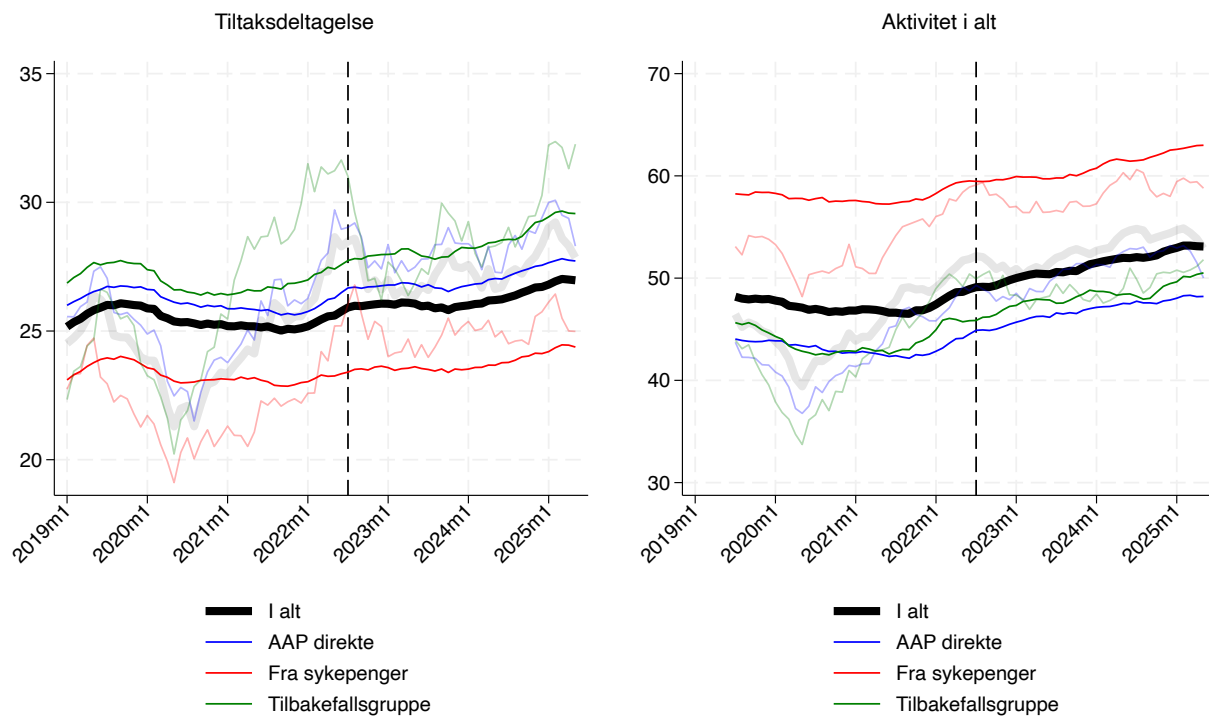
Figur V2. Arbeidsdeltagelse blant AAP-mottakere under 30 år med varighet (0–12 måneder), etter status før AAP.

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: Nav

Figur V3. Andel i arbeidsmarkedstiltak og andel i aktivitet i alt blant AAP-mottakere under 30 år med varighet (0–12 måneder), etter status før AAP.

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: Nav

3. Unge siste året av ordinær periode (varighet mellom to og tre år)

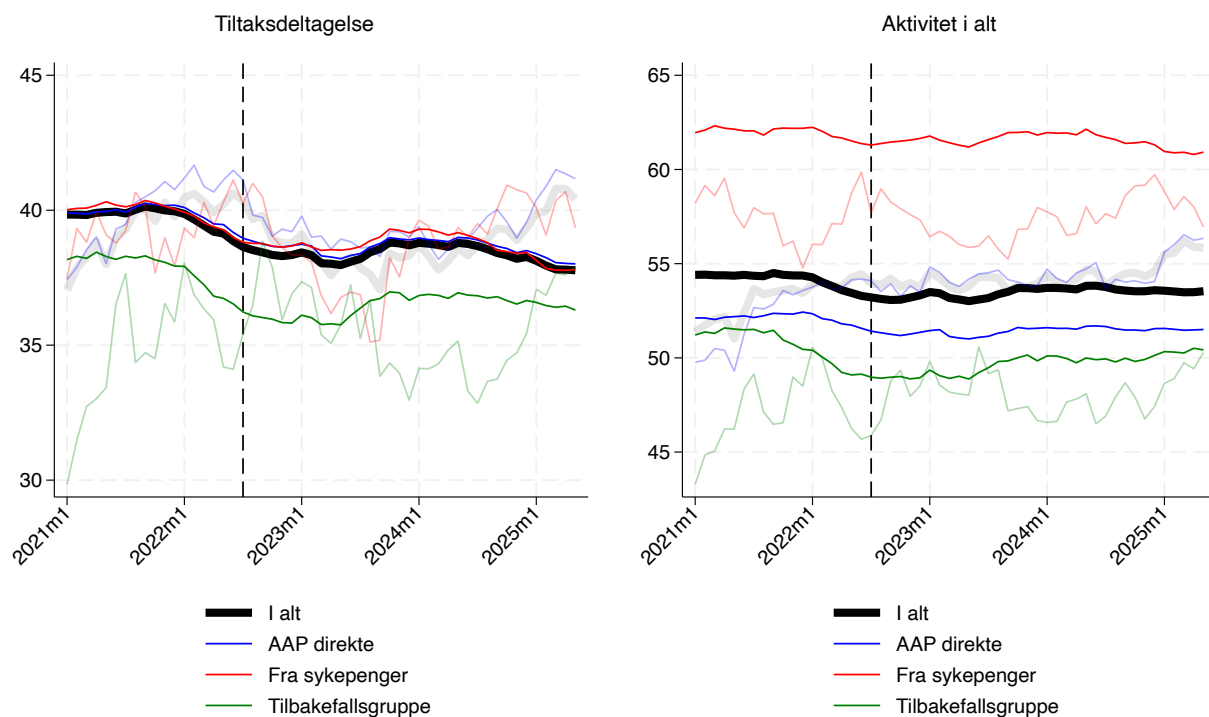
Figur V4. Arbeidsdeltagelse blant AAP-mottakere under 30 år med varighet (24–36 måneder), etter status før AAP.

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: Nav

Figur V5. Andel i arbeidsmarkedstiltak og andel i aktivitet i alt blant AAP-mottakere under 30 år med varighet (0–12 måneder), etter status før AAP.

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

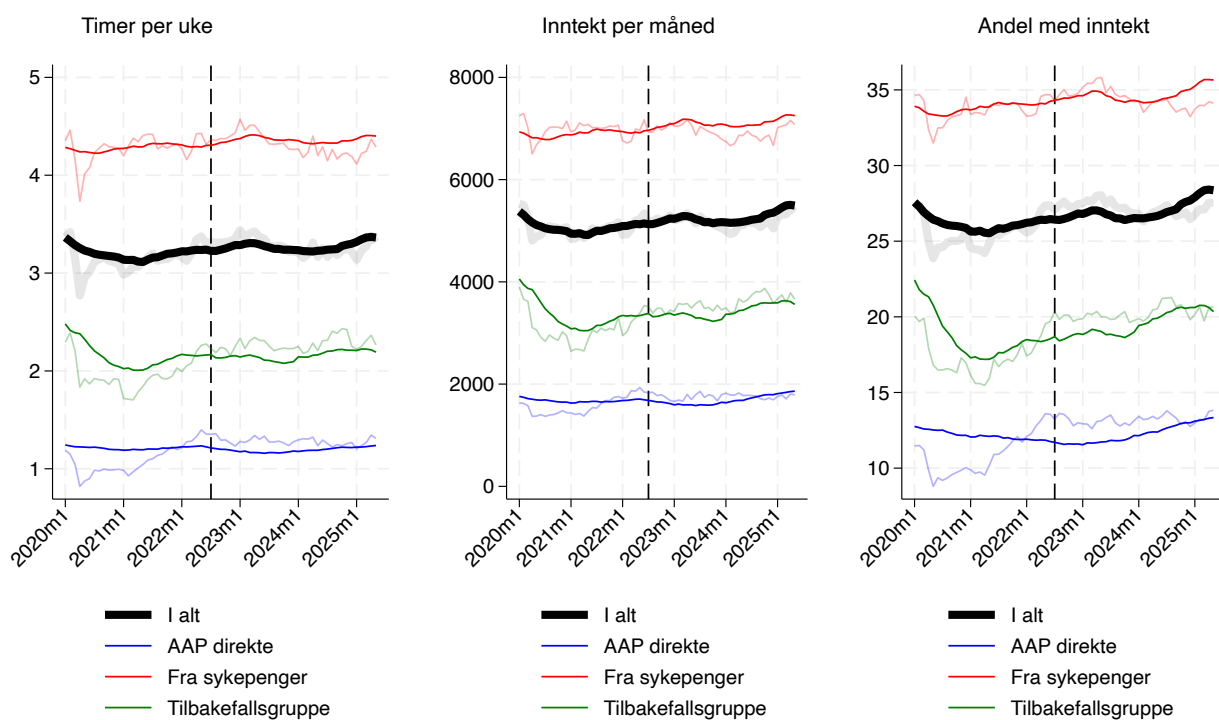
Kilde: Nav

4. Kort omtale av de mellom 1 og 2 års varighet, alle aldersgrupper

Denne gruppen befinner seg midt i den ordinære AAP-perioden og kan gi verdifull innsikt i hvordan aktivitetsnivået utvikler seg etter den første fasen, men før mottakerne nærmer seg makstid. Ved å analysere utviklingen i arbeid, utdanning og tiltak for denne gruppen, kan vi undersøke om mønstrene vi ser i start- og slutfasen også gjelder for mellomfasen – og dermed si noe mer om helheten i AAP-forløpet.

Gruppen av AAP mottakere som er midt i den ordinære AAP perioden skiller seg ikke veldig fra de andre gruppene (figur V6-V11). Også her ser vi økning i utdanningsaktivitet (V7) sterkere for de unge (V10). Arbeidsdeltagelsen er ganske stabil, eller svakt økende, over tid for alle i gruppen. Tiltaksdeltagelse gikk ganske markert ned etter juli 2022, men vi ser at dette kompenseres av vekst i utdanning og arbeidsdeltagelse. Aktivitet i alt er derfor stabil.

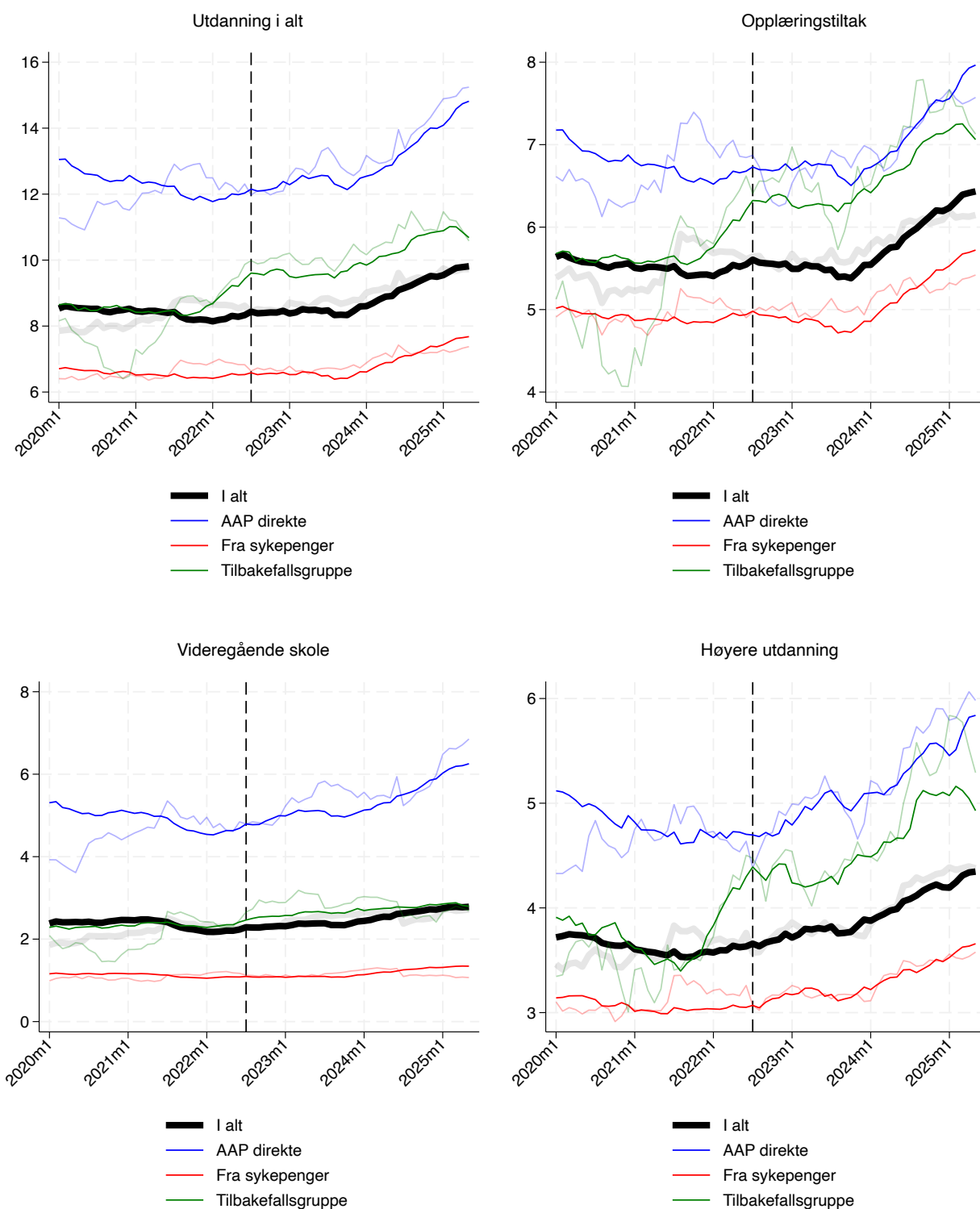
Figur V6. Arbeidsdeltagelse blant AAP-mottakere med varighet (13-24 måneder), etter status før AAP. Prosent.

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: Nav

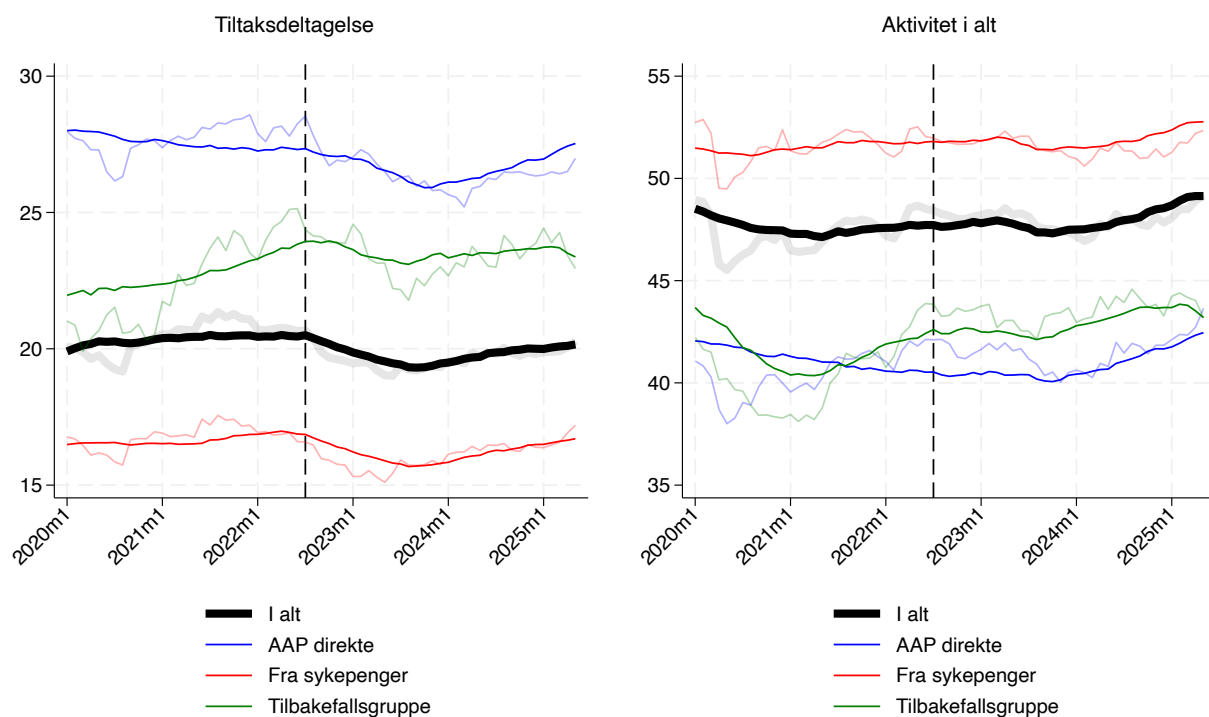
Figur V7. Andel i utdanning blant AAP-mottakere med varighet (13-24 måneder), etter status før AAP. Prosent.

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: Nav

Figur V8. Andel i arbeidsmarkedstiltak og andel i aktivitet i alt blant AAP-mottakere med varighet (13 og 24 måneder), etter status før AAP.

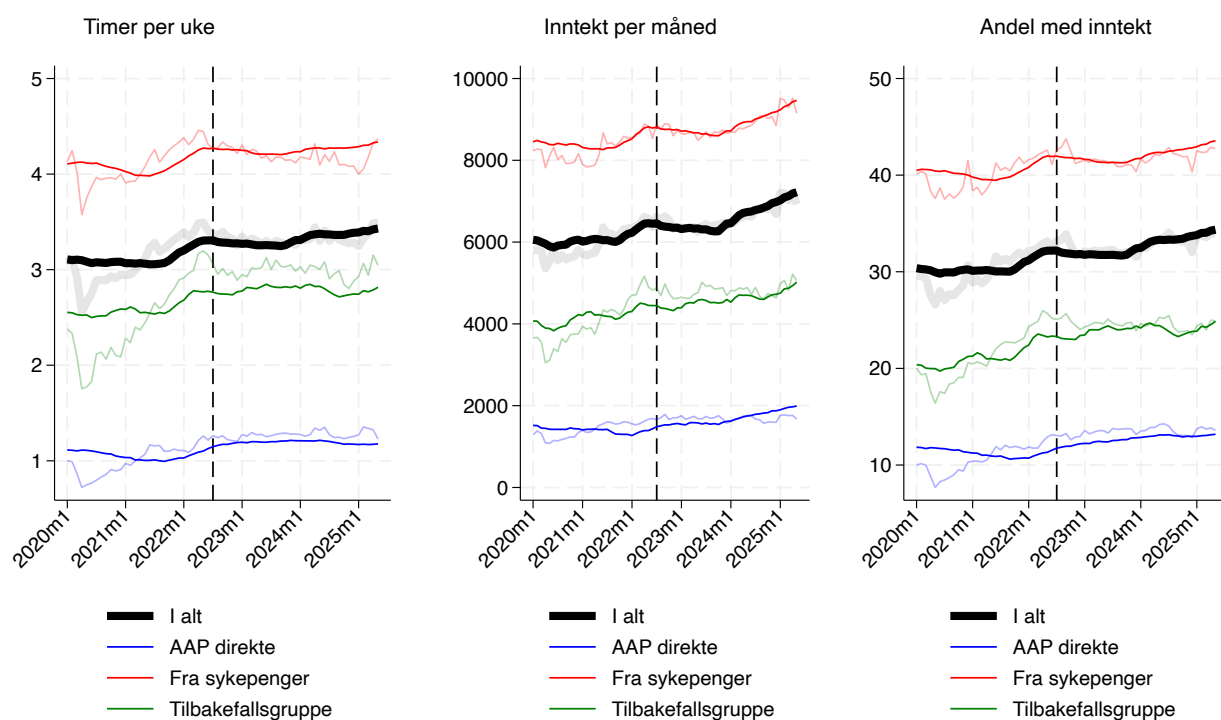

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: Nav

5. Unge mellom 1 og 2 års varighet

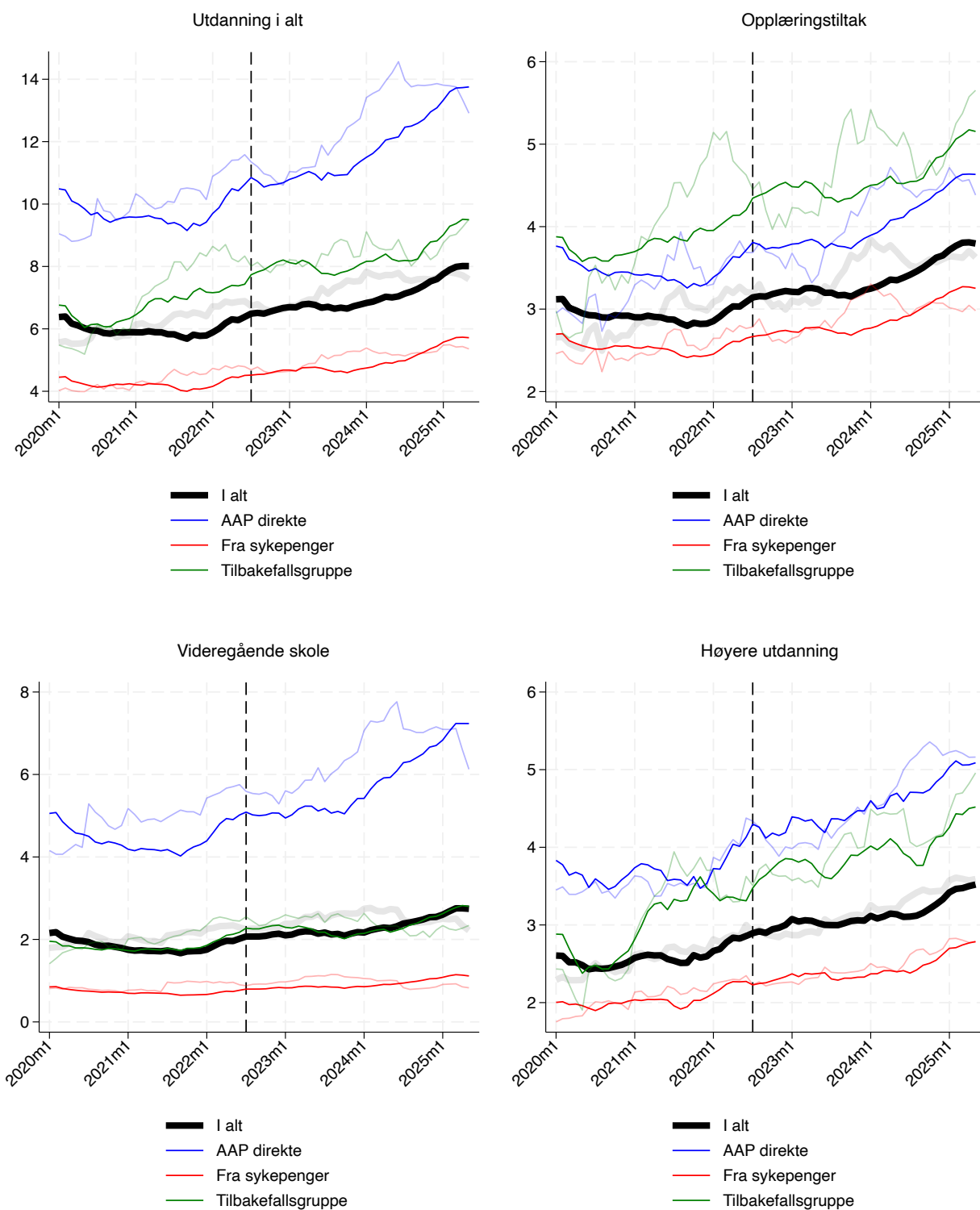
Figur V9. Arbeidsdeltagelse blant AAP-mottakere under 30 år med varighet (13-24 måneder), etter status før AAP. Prosent.

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: Nav

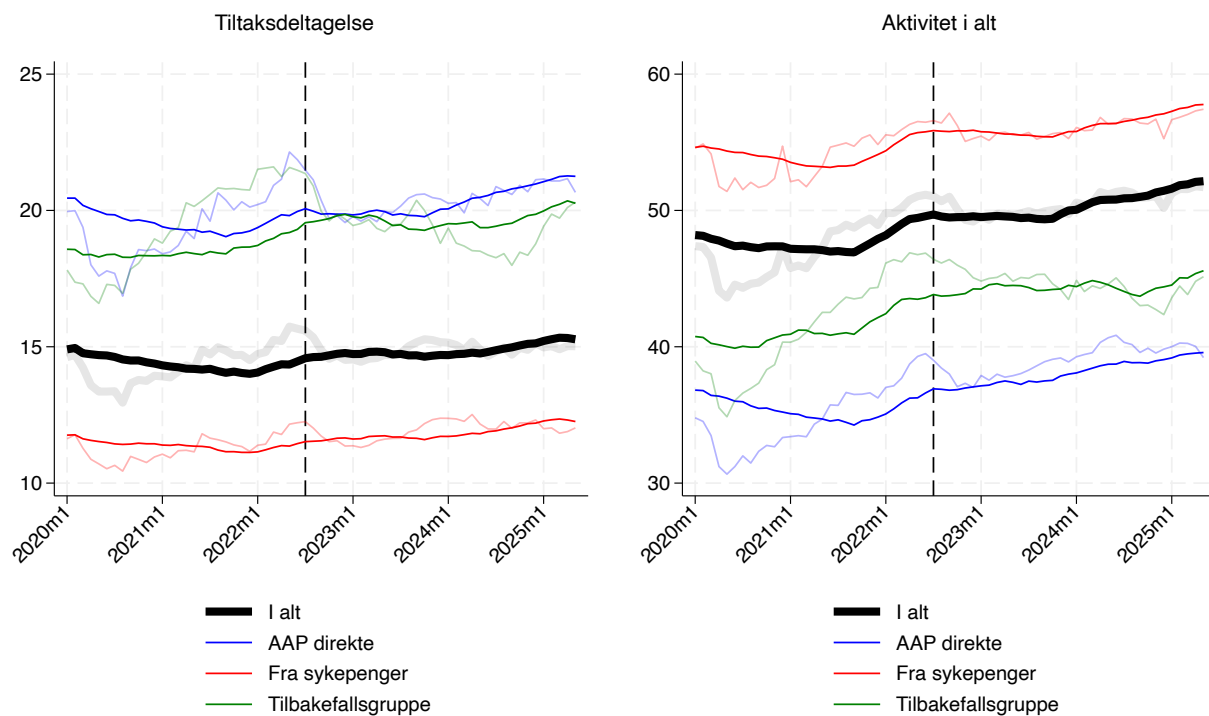
Figur V10. Andel i utdanning blant AAP-mottakere under 30 år med varighet (13-24 måneder), etter status før AAP. Prosent.

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: Nav

Figur V11. Andel i arbeidsmarkedstiltak og andel i aktivitet i alt blant AAP-mottakere under 30 år med varighet (13 og 24 måneder), etter status før AAP.

Lyse kurver viser sesongjustert faktisk utvikling, de mørke er i justert for endringer i sammensetning.

Kilde: Nav

6. Deskriptiv statistikk, unge under 30 år

Tabell V1 viser at unge AAP-mottakere utgjør en sammensatt gruppe med store forskjeller i bakgrunn og aktivitet, avhengig av status før AAP. De som kommer direkte inn på AAP har lavest inntekt før AAP og lavest arbeidsdeltakelse som AAP mottaker, men høyest deltagelse i tiltak og utdanning. Mottakere

fra sykepenges har høyest inntekt både før AAP og som AAP mottaker, og deltar i større grad i høyere utdanning. Tilbakefallsgruppen ligger mellom de to andre, men har lavere utdanningsdeltakelse enn AAP direkte.

Tabell V1. Aktivitet og kjennetegn blant AAP-mottakere under 30 år med tre års makstid, etter status før AAP (2018–2025)

	I alt	AAP direkte	Brukt opp sykepengere rett før AAP «Fra sykepenges»	Tilbakefalls-gruppe
Antall observasjoner* (N)	1 778 804	1 121 008	450 976	206 820
Antall AAP mottakere**	19 764	12 456	5 011	2 298
Andel av utvalget	100	63	25	12
Kjennetegn				
Gjennomsnittlig varighet	19,8	21,3	16,9	17,3
Gjennomsnittlig varighet	19,8	21,3	16,9	17,3
Alder	24,4	23,5	25,8	25,8
Andel kvinner	56,7	54,5	62,0	56,7
Inntekt siste 12 mnd før AAP	77 095	30 677	203 553	52 947
Inntekt før AAP mål i G	0,59	0,24	1,56	0,41
Arbeidsutfall				
Gjennomsnittsinntekt per måned	2302	1536	4121	2486
Andel med inntekt	16,9	13,2	26,4	16,7
Gjennomsnittlig arbeidstid per uke	7,4	4,8	14,4	6,8
Tiltaksutfall:				
Andel i tiltak totalt	32,6	33,8	30,3	31,3
Utdanningsutfall				
Opplæringstiltak	10,4	9,7	12,2	10,1
Andel i høyere utdanning	7,6	7,3	8,7	6,7
Andel i VGS***	8,3	10,0	5,2	6,2
Utdanning i alt***	16,2	17,5	14,3	13,0
Aktivitet i alt***	50,3	49,7	53,9	45,9

* Antall observasjoner av AAP mottakere (antall mottakere per måned x antall måneder)

** I en gjennomsnittsmåned

*** Tallene gjelder perioden 2020–september 2025, da fullstendige VGS-data først foreligger fra 2020.

(G er grunnbeløpet i folketrygden = 130 160 kr)

Kilde: Nav

Tabell V2 viser at aktivitetsnivået varierer med varighet på AAP. Arbeidsdeltakelsen er høyest tidlig i forløpet og synker med økende varighet, mens deltakelsen i utdanning og tiltak øker. Utdanning er særlig

utbredt blant unge med lang varighet – hele 18 prosent deltar i utdanning etter tre år. Samlet aktivitet er høyest blant dem med varighet mellom ett og tre år, og lavest blant dem med kortest og lengst varighet.

Tabell V2. Aktivitet og kjennetegn blant AAP-mottakere under 30 år med vedtak om tre års makstid, etter varighet på ytelsen (2018–2025).

	I alt	0-1 år	1-2 år	2-3 år	over 3 år
Antall observasjoner* (N)	1 778 804	745 524	499 343	281 325	252 612
Antall AAP mottakere**	19 764	8 284	5 548	3 126	2 807
Andel av populasjonen	100	42	28	16	14
Gjennomsnittlig varighet	19,8	6,6	18	29,9	50,8
Kjennetegn					
Alder	24,4	23,9	24,3	24,7	25,6
Andel kvinner	56,7	55,5	56,5	57,8	59,1
Inntekt før AAP mål i G	0,59	0,72	0,59	0,49	0,35
Inntekt før AAP	77 095	93 262	76 816	63 411	45 174
Arbeidsutfall					
Gjennomsnittsinntekt per måned	2 302	2 526	2 186	2 126	2 068
Andel med inntekt	16,9	18,4	16,1	15,7	15,7
Gjennomsnittlig arbeidstid per uke	7,4	9,8	6,5	5,3	4,7
Tiltaksutfall					
Andel i tiltak totalt	32,6	25,8	36,1	38,8	38,8
Utdanningsutfall					
Opplæringstiltak	10,4	6,2	11,5	14,4	16
Andel i høyere utdanning	7,6	5,8	7,7	9,6	10,5
Andel i VGS***	8,3	8,6	8,4	8,3	7,5
Utdanning i alt***	16,2	14,6	16,2	17,9	18,1
Aktivitet i alt***	50,3	47,6	52,1	52,7	50,7

* Antall observasjoner av AAP mottakere (antall mottakere per måned x antall måneder)

** I en gjennomsnittsmåned

*** Tallene gjelder perioden 2020–september 2025, da fullstendige VGS-data først foreligger fra 2020.
 (G er grunnbeløpet i folketrygden = 130 160 kr)

Kilde: Nav

Tabell V3 viser utviklingen over tid (2018–2025). Utdanning blant unge har økt jevnt, særlig fra 2023. Arbeidsdeltakelsen har økt svakt, mens tiltak har økt noe. Samlet aktivitet ligger rundt 50 prosent i en gjennomsnittsmåned, med høyest nivå i 2023 og 2024.

Alle tre tabeller viser at unge med svak arbeidstilknytning deltar i større grad i tiltak og utdanning, og at utdanning får økt betydning jo lengre AAP-perioden varer. Dette kan tyde på at AAP brukes som en kvalifiseringsarena, særlig for unge med lav inntekt og lite arbeidserfaring.

Tabell V3. Årlig utvikling i aktivitet og kjennetegn blant AAP-mottakere under 30 år med tre års makstid (2018–2025)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antall observasjoner i tusen* (N)	33	116	199	255	291	335	361	187
Antall AAP mottakere**	2 776	9 696	16 590	21 275	24 270	27 937	30 094	15 597
Andel av populasjonen	1,9	6,5	11,2	14,4	16,4	18,8	20,3	10,5
Kjennetegn:								
Gjennomsnittlig varighet	4,9	9	13	16,8	20,3	22,8	24,3	25,2
Alder	24	23,9	24,1	24,3	24,4	24,5	24,5	24,5
Andel kvinner	54,2	54,8	55,3	55,8	56,7	57,2	57,6	58,1
Arbeidsutfall								
Gjennomsnittsinntekt per måned	2 476	2 049	1 845	2 151	2 387	2 380	2 506	2 453
Andel med inntekt	17,6	15,5	13,6	15,4	17,5	17,7	18,5	18,1
Gjennomsnittlig arbeidstid per uke	10,3	8,5	7,3	7,1	7,6	7,4	7,4	6,8
Tiltaksutfall								
Andel i tiltak totalt	21,4	27,5	27,9	32,0	34,5	33,4	34,3	35,8
Utdanningsutfall								
Opplæringstiltak	4,7	6,8	7,5	9,6	11,1	11,1	11,9	12,5
Andel i høyere utdanning	4,4	5,2	5,7	6,8	7,7	8,1	9,0	8,9
Andel i VGS			6,9	7,8	8,3	8,6	8,9	9,1
Utdanning i alt			12,7	14,6	16,0	16,8	17,9	17,9
Aktivitet i alt***			44	48	51	51	52	53

* Antall observasjoner av AAP mottakere (antall mottakere per måned x antall måneder)

** I en gjennomsnittsmåned

*** andel med enten inntekt, utdanning eller tiltak.

(G er grunnbeløpet i folketrygden = 130 160 kr)

Kilde: Nav